

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SəS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

Ilham Aliyev

SəS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 158 (4900) 28 avqust 2015-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyini təmin edir

İlham Əliyev: "Azərbaycan enerji təhlükəsizliyini 100 faiz təmin edir"

Səh 2

Siyavuş Novruzov: "Nədənsə ABŞ-da iki jurnalistin qətlə yetirilməsinə göz yumurlar"

3

AZERTAC yalan məlumatlar yayan Almaniya KİV-lərini utandırıb

4

ABŞ-da söz azadlığına "atəş" açılır...

11

Meksika Kongresi Azərbaycanla bağlı qətnamə qəbul edib

6

"Bu hal OCCRP-in bütün "faktlarının" necə qərəzli olduğunu göstərir"

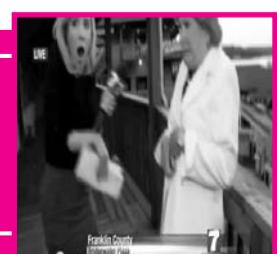

10

Təhlükəli qidalara ölüm yayır

16

Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyini təmin edir

İlham Əliyev: "Azərbaycan enerji təhlükəsizliyini 100 faiz təmin edir"

Azərbaycan bu gün təşəbbüsleri gerçəkliyə çevrən ölkə kimi tanınır və nüfuz qazanır. Dünya enerji bazarında yeddi neft-qaz kəməri ilə iştirak edən, enerji təhlükəsizliyində mövqelərini möhkəmləndirən Azərbaycan çoxşaxəli ixrac-nəqliyyat imkanlarına malik olduğunu dünya birliyinə sübut edir. Xəzər hövzəsinin zəngin enerji potensialına malik ölkəsi kimi tanınan və bölgənin lider dövləti statusunu qoruyan Azərbaycan dünya dövlətləri üçün strateji tərəfdən kimi qazandığı etimadı yeni layihələrin reallaşmasında göstərdiyi qətiyyəti ilə doğrudur. Avropa İttifaqına daxil olan ölkələrin enerji təminatı üçün nəzərdə tutulan neft-qaz boru kəmərlərinin siyasi, iqtisadi əhəmiyyəti, perspektivi ətrafında aparılan müzakirələrdə də Azərbaycan amilinə xüsusi diqqət yetirilir.

Ölkəmizin enerji resurslarının dünya bazarlarına çıxarılması üçün 3 neft, 4 qaz kəməri mövcud olsa da, Xəzərin təbii ehtiyatları əlavə layihələrin işlənməsi və istismarı üçün də kifayət edər. Mütəxəssislərin araşdırılmalarına görə, 2020-ci ildə Avropanın təbii qaza illik tələbatı indiki 500 milyard kubmetrdən 700 milyard kubmetre çatdırılacaq. Azərbaycana məxsus "Şahdəniz" yatağından çıxarılacaq qazın çox hissəsi alternativ variantlarla Avropaya nəql olunacaq. Qarşidakı illərdə "Şahdəniz" qazını Avropaya çatdıracaq Trans-Anadolu qaz kəməri bir neçə səbəbə görə tarixi əhəmiyyətə malikdir. Xəzər qazının Avropaya çatdırılması ilə bağlı müzakirələrin region və Avropa İttifaqı ölkələri üçün əhəmiyyətini diqqətə çatdırıran Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, bu sahədə həmişə lider olan ölkəmiz yene də faydalı təşəbbüsleri ilə öz sözünü deyr: "Bu gün Azərbaycan dünya miqyasında nadir ölkələrdən ki, enerji təhlükəsizliyini özü 100 faiz təmin edir". Prezident bildirib ki, Azərbaycan nəinki öz enerji təhlükəsizliyi ni təmin edib, eyni zamanda, digər ölkələrin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində də öz rolunu oynayır.

"Şahdəniz-2" layihəsinin gerçəkləşməsi "Cənub" qaz dəhlizi vasitəsilə mavi yanacağın Xəzər dənizindən Avropadakı bazarlara çatdırılacağı deməkdir. Bu, həm də Azərbaycanın enerji sektoruna böyük həcmde yeni investisiyaların yatırılması anlamına gelir. Dövlət başçısının sözlərindən də görünür ki, böyük iqtisadi və sosial əhəmiyyətə malik olan "Şahdəniz-2" layihəsi Azərbaycana iri həcmdə yeni sərmayelər cəlb etməklə yanaşı, yeni iş yerlerinin yaradılmasına da təkan verəcəkdir: "Şahdəniz-2", TANAP və TAP dünyasının ən iri enerji layihələrindəndir. Layihəyə 45 milyard dollar məbləğində sərmaye cəlb ediləcək, marşrut boyu yerleşən ölkələrdə 30 mindən çox yeni iş yeri yaradılacaqdır.

Təbii ki, bu layihə əlavə səylər tələb edəcəkdir.

Ümumilikdə, "Şahdəniz-2" layihəsi çərçivəsində ildə 16 milyard kubmetr qazın hasil ediləcəyi gözlənilir. Bunun 6 milyardi Türkiyəyə, 10 milyard kubmetri isə Avropaya ötürülləcək. Bu layihə çərçivəsində ilk qazın 2018-ci ildə əldə edilməsi planlaşdırılır.

TANAP VƏ TAP kəmərləri Azərbaycanı dünya enerji bazarlarında söz sahibinə çevirəcək

Azərbaycan qazının Avropaya çatdırılmasının daha bir marşrutunu müəyyənləşdirən TANAP layihəsi həm ölkəməzin, həm də qıtə dövlətlərinin enerji məraqlarına cavab verir. Proqnozlara görə, TANAP layihəsinin reallaşması 7 milyard ABŞ dollarına başa geləcək. Boru kəmərinin diametri 1,4 metr nəzərdə tutulub. Kəmərin ölçülərinin belə seçilməsi geləcəkdə onun gücünün tədricən artırılmasına imkan verəcək. Layihənin 4 mərhələdə həyata keçiriləcəyi gözlənilir. Onun ilk mərhəlesi 2017-ci ildə başa çatacaq. Bu,

"Şahdəniz" layihəsinin 2-ci mərhəlesi üzrə istismarın 2018-ci ilin əvvəlində başlanması ilə başlıdır. 2020-ci ildə kəmərin bürüxüllş qabiliyyəti ilə 16 milyard kubmetr, 2023-cü ildə 23 milyard kubmetr, 2026-ci ildə isə 31 milyard kubmetrə çatdırılacaq. Bununla da Azərbaycanın 2025-ci ildək hasil etməyi planlaşdırıldığı 50 milyard kubmetr qazın böyük hissəsini TANAP vasitəsilə ixrac etmək mümkündən çatacaq. Ümumiyyətlə, TANAP layihəsi ilə

Şərqi-Qərbi enerji dəhlizinin formalşamasında Azərbaycanın rolü daha da artacaq. Beləliklə, bütün həyata keçirilən layihələr Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında Azərbaycanın rolunu artırır və Azərbaycan dövlətinin regionda və dünyada mövqelərinin daha da möhkəmlənməsinə, onun Avropa üçün etibarlı enerji tərəfdəsına çevrilməsinə imkan yaradır.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

Uşaqları Həstərxandakı “Drujba” uşaq bağçasında tərbiyə alan valideynlərin bir qrupu Azərbaycanın birinci xanımını ad günü münasibətilə təbrik edib

Həstərxan şəhərindəki Bələdiyyə büdcəsindən maliyyəlaşdırılan “Heydər Əliyev adına 11 nömrəli orta ümumtəhsil məktəbi” təhsil müəssisəsi nəzdində “Drujba” uşaq bağçasında tərbiyə alan uşaqların valideynlərinin bir qrupu Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanı ad günü münasibətilə təbrik edib. AZERTAC-a daxil olmuş təbrik məktəbündə deyilir: “Biz Həstərxan şəhərindəki 11 nömrəli məktəbin nə-

dinde bu il yeni tikilmiş “Drujba” uşaq bağçasına gedən uşaqların valideynləri. Bu məktəbəqədər müəssisə Heydər Əliyev Fonduñun dəstəyi ilə tikilib. Şəhərin bəzəyinə çevrilmiş bu qəşəng, rahat binaya görə, uşaqlarımızın bütün gün ərzində olduğu təmiz və rahat qruplara, uşaq bağcasının həyətində balacaların təmiz havada əyləndikləri müasir oyun meydancalarına görə. Size dərin təşəkkürümüzü bildiririk”. Həstərxanlı valideynlər yazırlar ki, balacalar hər səhər uşaq bağcasına məmənuniyyətlə

gedir, burada maraqla yeni biliklər əldə edir, günlərini şən keçirirlər. Bağcada rəhatlıq, xeyirxahlıq ab-havası hökm sürür. Uşaqların inkişafı və tərbiyəsi üçün hər cür şərait yaradılıb. Onların asude vaxtlarının daha rəngarəng olması məqsədilə valideynlər mütəmadi olaraq bayram tədbirləri, ailəvi görüşlər və idman vitorinaları təşkil etməyi planlaşdırırlar. Məktubda deyilir: “Özüzimiz Mehriban xanım, Sizi bu bayramlarda fəxri qonaq kimi görməyə çox şad olardıq”.

Əli Həsənov Yaponiyaya minnətdarlıq etdi

Yaponiyada rəsmi səfərdə olan Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri, baş nazirin müavini, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin işləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, Beynəlxalq Humanitar yardım üzrə Respublika Komissiyasının sədri Əli Həsənov Yaponiya xarici işlər nazirinin müavini, həkim Liberal Demokratik Partiya-dan parlamentin üzvü Kentaro Sonoura ilə görüşüb.

Komitənin mətbuat xidmətindən SİA-ya verilən məlumatlara görə, Ə. Həsənov ölkələrimiz arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu bildirib, göstərilən humanitar yardımçılar görə Azərbaycan hökuməti adından minnətdarlığını bildirib. Yaponianın azərbaycanlı qaćqın və məcburi köçkünlərə ayırdığı yardımçıları yüksək qiymətləndirir. Ə. Həsənov “Fuji optical” şirkətinin bu sahədə fealiyyətini xatırladı. Baş nazirin müavini bundan sonra da Azərbaycan ilə Yaponiya arasında həm ikitərəfli, həm də beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığın davam etdirilməsini zəruri sayıb, bunun hər iki ölkə üçün mühüm əhəmiyyətə malik olduğunu qeyd edib. Ə. Həsənov görüşdə Dağılıq Qarabağ munaqişəsi, 1 milyondan artıq qaćqın və məcburi köçkünlər barədə məlumat verib. Yaponianın munaqişə ilə bağlı ədalətli mövqeyinə görə minnətdarlığını çatdırıb. Ə. Həsənov bundan sonra da yapon tərefinin Azərbaycanın haqqını dəstekləyəcəyinə əmin olduğunu söyləyib. Azərbaycan ilə Yaponiya arasında siyasi və iqtisadi əlaqələrin yüksələn xətəl inkişaf etdiriyini diqqətə çatdırıb. Baş nazirin müavini gelecekde münasibətlərin daha da yaxınlaşması istiqamətində addımlar atılacağını bildirib. Ölkələr arasında əməkdaşlığın son illər sürətli inkişaf etdiriyini bildirən K. Sonoura ise Yaponianın qaćqın və məcburi köçkünlər, eyni zamanda narkotik maddələrin qeyri-qanuni dövriyyəsinə qarşı mübarizə sahəsində beynəlxalq nəzarətin gücləndirilməsinə dəstək verdiyini, ərazi munaqişəsinin onun ölkəsi üçün de tanış mövzu olduğunu söyləyib. K. Sonoura qeyd edib ki, Yaponiya Azərbaycanın ərazi bütövülüyü və suverenliyini tanır və ona hörmətlə yanaşır. Görüşdə Yaponianın həkim Liberal Demokratik Partiyası ilə Yeni Azərbaycan Partiyası arasında əməkdaşlıq məsələləri ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb. Ə. Həsənov Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyinin (JICA) vitse-prezidenti xanım Kae Yanaqisava ilə də görüşüb. Görüşdə əsasən JICA-nın Azərbaycandakı nümayəndəliyinin qaćqın və məcburi köçkünlərin problemlərinin həlli ilə bağlı inkişaf həyata keçiridi və keçirəcəyi tədbirlər müzakirə edilib. Baş nazirin müavini Azərbaycanda həyata keçirilən investisiya layihələrində, su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulmasında JICA-nın rolunu yüksək qiymətləndirib, qaćqın və məcburi köçkünlərin problemlərinin həlli ilə bağlı JICA-nın Azərbaycandakı fealiyyətini müsbət qiymətləndirib, bu sahədə işlərin gələcəkdə də uğurla davam etdiriləcəyinə əminliyini bildirib. K. Yanaqisava isə görüşdə Yaponianın Dağılıq Qarabağ munaqişəsinin tezliklə hellinde, qaćqın və məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına qayıtmalarında maraqlı olduğunu, ölkəsinin daim Azərbaycanın ədalətli mövqeyini desteklədiyini bildirib. Eyni zamanda təmsil etdiyi qurumun təhsil və səhiyyə sahəsində Azərbaycanla birgə yeni layihələrin həyata keçirilməsində maraqlı olduğunu diqqətə çatdırıb.

Bu il ADA Universitetində 40 ölkədən olan 103 tələbə təhsil alacaq

ADA Universitetində bu tədris ilində bakalavr və magistr pillələrində 40 ölkədən 103 tələbə təhsil alacaq. Bu barədə Universitetdən Trend-e verilən məlumatda bildirilir. Onların arasından 52 xarici tələbə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən maliyyələşən Olimərdən beynəlxalq tərəfdəşləri olan universitetlərdən, o cümlədən, Böyük Britaniyanın Glasgow Universiteti, Fransanın IESEG Menecment Məktəbi, Cənubi Koreyanın Hankuk Universiteti, ABŞ-in Miçigan Universiteti və Türkiyənin Giresun Universitetindən mübadilə tələbələridir. “Qlobal liderlik” fəlsəfə sütünlarından biri olan ADA Universitetində tədris prosesinin beynəmılələ olmasına böyük əhəmiyyət verilir. Belə ki, Universitetin tək tələbə deyil, professor-müəllim heyətinin də bir qismi xarici mütəxəssilərdən ibarətdir. Universitetin Hökumət, Beynəlxalq Münasibətlər və Tələbə Mesələləri üzrə prorektor Fariz İsmayılovadə bildirib ki, məqsəd innovativ təhsil verməkə yanaşı, tək bölgədə deyil, bütün dünyada müsbət dəyişikliklərin aparıcı qüvvəsinə çevriləcək mezunlar hazırlanmalıdır: “ADA Universitetinin beynəlxalq tələbələrinin coğrafiyası bu il bir qədər də genişlənərkən Əlcəzair, Kolumbiya, Misir, İtaliya, Hindistan, İraq, Almaniya kimi ölkələri də daxil edib. Bu isə ADA Universitetinin və Azərbaycanda verilən təhsilin tək bölgədə deyil, bütün dünyada tanınmağa başlığından xəber verir”.

Siyavuş Novruzov: “Nədənsə ABŞ-da iki jurnalistin qətlə yetirilməsinə göz yumurlar”

Nedənsə, Azərbaycana qarşı hər bir hadisədən istifadə edən qurumlar ABŞ-da iki jurnalıstin qətlə yetirilməsinə göz yumurlar”.

SİA-nın xəbərinə görə, bunu Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibinin müavini, Milli Məclisin deputati Siyavuş Novruzov deyib. S. Novruzov bu hadisənin baş vermesindən təessüfləndiyini deyib: “İlk növbədə ABŞ-in Virginija ştatında iki jurnalıstin - Alison Parker və Adam Vardin silahlı hücum nəticəsində qətlə yetirilməsindən təessüfləndiyimizi bildiririk. Digər təessüfləndirici amil isə bu insanların peşə fealiyyətlərini yerinə yetirən zaman qətlə yetirilmələridir”. YAP rəsmisi bildirib ki, bu yaxınlarda Azərbaycanda da bir hadisə baş verdi, “facebook”da bir birlərinə qarşı təhqiqlərə görə bir jurnalıst bir qrup şəxs tərəfindən döyüldü və xəstəxanada dəyərini dəyişdi: “Bu cinayəti törədənlər hebs olundu. Lakin buna görə Avropa Şurası Parlament Assambleyasının sədri, ayrı-ayrı qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən, “Human Rights Watch”, “Freedom House”, “Sərhədçi Reportorlar” və digər təşkilatlar bütün ittihamları Azərbaycan iqtidarinin üzərinə yönəltməyə çalışıdalar. Ancaq təessüflər olsun ki, ABŞ-da iki jurnalıstin qətlə yetirilməsi ilə bağlı bu təşkilatların hele bir bəyanatı səsləndirilməyib. İki jurnalıst qətlə yetirilib, nə Əli Kərimli, nə Cəmil Həsənli, nə Milli Şura adlandırılın bir qurumun nəsə bəyanatları eşidilmiş. Hər hansı formada etiraz bildirmirlər ki, müsəhibə aldığı yerdə, peşə fealiyyəti ile məşğul olduğu anda iki jurnalıst qətlə yetirilib. Niye bu jurnalıstları qorunurlar? Niye dövlət buna cavabdehlik dəşəmir? Bu suallara cavab istəmirlər”. Deputat sonra əlavə edib ki, Azərbaycanda zələzəldən, daşqından her hansı bir hadisə baş versə, dərhal iqtidarin üstüne yixməga çalışırlar: “Başqa yerlərdə baş verən hadisələr isə qəti şəkildə bunları maraqlandırırmır. Bax budur ikili standard, riyakarlıq və ikiüzlülük”.

Mübariz Qurbanlı Fatima Alsmadini qəbul edib

Avqustan 27-də Azərbaycan Respublikası

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı Əl-Cəzirə Araşdırma Mərkəzinin Baş Tədqiqatçısı və İran məsələləri üzrə Əl-Cəzirə Televiziyanın Müşaviri Dr. Fatima Alsmadini qəbul edib. Komitənin mətbuat xidmətindən SİA-ya verilən xəbəre görə, qonağı sə-

mimi salamlayan Komitə sədri Azərbaycandakı dini durum və dövlət-din münasibətlərinə dənişib. Mübariz Qurbanlı bildirib ki, respublikamızda bu münasibətlər Konstitusiya və “Dini etiqad azadlığı haqqında” Qanunla tənzimlənir. Bu gün Azərbaycan tolerantlıq və multikultural dəyərlərə görə dünyada nümune ola biləcək ölkələrdən biridir, ölkəmizdə müxtəlif konfessiyalar sərbəst və qarşılıqlı anlaşma şəraitində fealiyyət göstərirler. Daha sonra Dövlət Komitəsinin sədri Dr. Fatima Alsmadının Komitənin fealiyyəti, Azərbaycanda mövcud olan dini durum, dini icmaların ölkəmizdəki fealiyyəti, eləcə də İslam dünyasında baş verən proseslər barədə suallarını cavablandırıb. Azərbaycana ilk dəfə səfər etdiyini bildirən Əl-Cəzirə Televiziyanın Müşaviri Dr. Fatima Alsmadı ölkəmizə gəlmezdən önce müxtəlif mənbələrdən məlumat əldə etdiyini, lakin respublikamızda olduğu müddədə əldə etdiyi məlumatların real vəziyyəti tam əks etdirmədiyi, bir sıra hallarda hətta qərəzli olduğunu deyib. Fatima Alsmadı Azərbaycanın tam sivil, demokratik, dünyəvi, multikultural, tolerant bir ölkə olduğunu şahidi olduğunu vurgulayıb. Qarşılıqlı hörmət və səmimiyyət şəraitində keçən görüşün sonunda Əl-Cəzirə Televiziyanın Müşaviri Dr. Fatima Alsmadı səmimi qəbulə görə Dövlət Komitəsinin sədrinə təşəkkürünü bildirib. Qeyd edək ki, Əl-Cəzirə Araşdırma Mərkəzinin Baş Tədqiqatçısı və İran məsələləri üzrə Əl-Cəzirə Televiziyanın Müşaviri Dr. Fatima Alsmadı Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fonduñun dəvəti ilə ölkəmizdə səfərdədir.

28 avqust 2015-ci il

AZERTAC yalan məlumatlar yayan Almaniya KİV-lərini utandırıb

A Almanyanın nüfuzlu mətbuat portalında AZERTAC-in Almaniyadakı xüsusi müxbiri Vüqar Seyidovun açıq məktubu dərc edilib. Müellif Almaniya KİV-lərində Azərbaycan dövləti haqqında yalan informasiya yayılması və bu ölkəyə qarayaxma kampaniyasını keşkin təqib edib. Yaza deyilir:

“Qərb KİV-lərində tez-tez yazırlar ki, guya Azərbaycan “kürə diplomatiyası” aparır. Məsələn, bildirilir ki, guya Azərbaycan 47 ölkəni təmsil edən 318 deputatdan ibarət olan Avropa Şurası Parlament Assambleyasının üzvlərini baliq kürüsü ilə təmin edir, onları Azərbaycana səfərə çağırır. Bu fikirlər çox vaxt Avropa Şurasının 2013-cü il 23 yanvar tarixli qərarı ilə elaqədar xatırlanır. Həmin qərara əsasən, Parlament Assambleyasının almaniyalı üzvünün Azərbaycan haqqında məruzəsi rədd edilib. Məruzədə Azərbaycanda “siyasi məhbuslar” barədə səhəbə gedirdi. Lakin heç bir konkret fakt təsdiqlənmədi. Avropa Şurası 79 səsə qarşı 125 səsə həmin məruzəni rədd etdi. Ən müxtəlif ölkələrdən, o cümlədən Almaniya, İspaniya, İngiltərə, Polşa və digər dövlətlərdən olan deputatlar Azərbaycanın ittihad edilməsinin əleyhine səs verdilər. Yəni, doğrudan bu 125 deputatın hamısı bir banka kürüyə görə “satılmışdır”? Əger həmin KİV-lərde deyildiyi kimi, onlar bir banka ucuz kürə hədiyyəsinə görə “satılırlarsa”, görün Parlament Assambleyasının üzvlərinin siyasi élitemizliyi baxımından vəziyyət nə qədər acinacaqdır! Sual edilir: Avropa Şurası özü buna necə baxır ki, müxtəlif ölkələrdən olan bütün deputatların baliq yumurtası hesabına “alınması” “ağlaba-tan” hesab edilir. Mətbuatda dərc edilən reportajlarda qaldırılan ən mühüm suallar cavabsız qalır: kürə və ya başqa ianələr alıb sonra bunun məqabilində Azərbaycana hansısa xidmətlər göstərənlər kimi? Esləmək olar ki, Azərbaycanın əsasən ölkələrin kimi?

“Der Tagesspiegel” qəzetinin 2015-ci il 30 iyun tarixli nömrəsində deyilir: “Bu gün Almaniya

Bundestaqının bir deputati deyib ki, Avropa Şurasında korrupsiya ictimaiyyətə məlum olduğundan qat-qat artıq rol oynayır”. Əcəb işdir, almaniyalı deputat korrupsiya barədə bilir və məhkəməyə müraciət etmir? Yəqin ki, parlamentin həmin üzvü başqa ölkədən olsayıd, metbuatda bir səsə qışqırdırlar: “Bu, diktatura üçün səciyyəvidir, yəqin ki, o qorxur”. Azərbaycan səfiri Perviz Şahbazovun dediyi kimi, “əger faktlar yoxdursa, deməli, bunlar sadəcə şayiələrdir, deməli, kürə haqqında danişilanlar ağ yalandır”.

AZERTAC kürə barədə şayiələrin mənbəyini araşdırmaq üçün almaniyalı jurnalıstlər və siyasetçilər arasında sorğu keçirib. Nəticə belədir: Bu şayiələrin mənbəyi dəqiq məlum deyil, lakin bəzən Avropa Sabitlik Təşəbbüsünə istinad edirlər. 2014-cü ilin may ayında bu təşkilatın icraçı direktorunun saxta məlumatlar əsasında hazırladığı şərhə Almaniyada çıxan bazar günü qəzetlərində birinə bütöv bir səhifə ayrılib. Lakin bu halda qeyd edilməyib ki, həmin şəxs özəl məssisənin icraçı direktorudur və bələ təsəvvür yaranıb ki, guya o, həmin qəzətin jurnalıstlarından biridir.

Hər halda, Azərbaycandan səhəbə gedəndə bu cür detallarla maraqlanımlar.

Başqaları daha sadə cavab veriblər: iri həftəlik qəzetlərdən biri AZERTAC-in müxbirinə ələştü cavab verib ki, (daha doğrusu, onu “başdan etmək üçün” yazıb) oxşar praktika Almanianın və başqa ölkələrin KİV-lərində dəfələrlə tətbiq edilib. Görünür, məlumatların həqiqətən dərəcədə uyğun olması vacib deyil. Bəs nece olur ki, “kürə diplomatiyası” ilə bağlı ittihamlar KİV-lərde təkrarlanır, hərçənd kimlə-

rinse “satın alınması”na dair sübutlar hələ bir yana, hətta bununla bağlı heç bir konkret fakt göstərilməyib. Heç bir ölkədə, o cümlədən Al jəsətləri hədudlarında bununla bağlı heç bir cinayət işi, heç bir istintaq başlanmayıb. Görünür, təqsizsizlik prezumpsiyası Azərbaycana ümumiyyətə şamil edilmişdir. Hədiyyələr, əgər onlar Azərbaycandan alınırsa, Almaniya KİV-lərinin əksəriyyətində əsas etibarile adamları satın almış cəhdələri kimi təqdim edilir. Görənən almaniyalı deputat Avropa Şurasındaki həmkarlarına Şvartvald firmasının istehsal etdiyi “quşlu” saat hədiyyə edəndə onları “satın almış” olur?

Fakt budur ki, KİV-lər guya Azərbaycandan hədiyyə kimi baliq kürüsü alan və bunun müqabiliində müəyyən xidmətlər göstərən mandat sahiblərindən heç birinin adını AZERTAC-a deye bilməyiblər. Əgər belə hadisə olsaydı, onda “kürə diplomatiyası” neologizmi yerinə düşərdi, eks halda “kürə haqqında yalan” fərziyyəsi məntiqə dəhaçox uyğundur. Dağılıq Qarabağ münaqişəsi və ərazisinin 20 faizinin işğal edilmesi, hətta öldürülən və girov götürülmüş vətəndaşları barədə Azərbaycan tərefinin her hansı məlumatına Almaniya KİV-lərində nə üçün yer verilmir? Əhalisinin sayı 10 milyona yaxınlaşan Azərbaycanın bir milyondan artıq qaçın və məcburi köçkü vətəndaşı vardır. 1992-ci ildə Xocalıda erməni silahlı bölmələri tərəfindən 623 azərbaycanlı, o cümlədən qadınlara və uşaqlara qarşı törədilmiş qırğının ildönümü Azərbaycanda matəm gündür. Amma Almaniya KİV-lərində, ümumiyyətə, bu qətlamin adı çəkilmir. İkili standartlara dair dəha bir misal: Dağılıq Qarabağ münaqişəsi haqqında Almaniya KİV-lərində dərc edilən reportajlarda bir fakta tam etinasiqliq göstərilir ki, Ermənistən bu mühəribənin iştirakçısı kimi beynəlxalq hüquq normalarını pozaraq, qonşu dövlətin - Azərbaycanın ərazisinin bir hissəsini hələ də işğal altında saxlamaqda davam edir. Açıq məktubun metni ilə aşağıdakı linkdə tanış ola bilərsiniz:

<http://www.presseportal.de/pm/117985/3105743>.

A zərbaycanın Los-Ancelesdəki baş konsulu Nəsimi Ağayevin “Xəzər təbii qazının Qəbə axını: Avropanın enerji xəritəsi dəyişmək üzərdir” sərlövhəli məqəlesi ABŞ-in nüfuzlu “Washington Times” qəzetinin 26 avqust tarixli nömrəsində dərc olunub.

Məqalədə Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə reallaşdırılan “Cənub Qaz Dehlizi” layihəsi barədə səhəbə açılır, Avropanın enerji təhlükəsizliyinə ölkəmizin verəcəyi töhfələr qeyd olunur. Baş konsul bildirir ki, müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra beynəlxalq sərmayə və tərəfdəşləq üçün öz qapılarnı açan Azərbaycan 20 ildən çoxdur Qəbənin etibarlı enerji tərəfdəsi olaraq qalmaqdadır. Diplomat vurgulayır ki, Azərbaycan olduğu və bu gün də böyük qürur hissi

ABŞ-da “sıradan bir məsələ”yə çevrilən jurnalist ölümü

Jurnalist Alison Parkerla operator Adam Vardun qətəl yetirilməsi son beş ilde peşə fəaliyyətine görə həyatını itirən ABŞ jurnalıstlarının sayını sekkizə çatdırıldı. 2010-cu ildən etibarən törendilən bu qətllerin (Luke Sommers, James Foley, Steven Sotloff, Marie Colvin, Chris Hondros, Rupert Hammer) müxtəlif illerdə, müxtəlif məkanlarda və müxtəlif səbəblərdən baş verdiyini öne çəkən ABŞ texnoloqları incidentlər arasında ümumi bağlılığın mövcudluğununu inkar etməyə çalışılsalar da, Virciniya facisi onların informasiya inhişarını qıra bildi. Beynəlxalq analitik mərkəzlər mövzunu ən müxtəlif kontekslərdən araşdırırlar. Məsələni diqqət mərkəzinə çəkən məqam təkcə faciənin böyük lüyü, iki jurnalıstin həyatını itirməsi deyil. ABŞ Dövlət Departamenti və onun “peyk” QHT-lərinin qeyri-adekvat münasibəti da 26 avqust facisi etrafında aparılan müzakirələrin tərkib hissəsidir. ABŞ Konqresindən maliyyəleşən transmilli KİV-lər hadisəni şəxsi münasibətlər müstəvisində baş vermiş münaqişə ki-mi xarakterizə edirlər. “Azadlıq radiosu” jurnalist Chris Hursta istinadən bildirib ki, qatil Vester Lee Flanagan (jurnalist texəllüsü Bryce Williams) mərhum Parkerlə sevgi münasibətlərində olub və qətl də bu münasibətlərdə yaranmış problem səbəbindən baş verib (<http://www.azadliq.org/content/article/27210267.html>). “Amerikanın səsi” isə, ümumiyyətə, sebəb barede danışmaqdan yayınib, sadəcə baş vermiş faciəni təsvir etməklə kifayətlənib. Maraqlıdır ki, həm de radio bu facia barədə xəbəri özünün internet səhifəsindəki xəbər beşliyində sonuncu yerde yerləşdirib. Radionun saytında operativ xəbər yeri mərhum jurnalist Rasim Əliyevlə bağlı araştırma tutub (<http://www.amerikainsesi.org/content/media/2934378.html>).

Analoji taktikani Nyu-York Jurnalıstlərin Hüquqlarını Müdafiə Komitəsi (CPJ) de təkrarlayıb. CPJ (www.cpj.org) Virciniya facisi ile bağlı xəbəri heç ilk xəbər beşliyində də yerləşdirməyib. Bu barede 2-ci, 3-cü dərəcəli xəbərlərin siyahısında simvolik yer ayrılib (<https://cpj.org/2015/08/two-us-journalists-killed-during-live-broadcast-in.php>), hadisəyə yol açan səbəblər barede fikir bildirilməyib. İki güne yaxın vaxt keçməsine baxmayaraq, IFEX (www.ifex.org) hadisə ilə bağlı xəbəri hələ də baş səhifədə yerləşdirməyib. “Freedom House”nın saytında isə (www.freedomhouse.org), bu yönərə rəyle tanış olmaq üçün, xüsusi axıtaş aparmaq lazımdır. Yəni, Virciniya facisi təşkilatın saytının əsas xəbərləri sırasında yerləşdirilməyib. Dünyanın istenilən nöqtəsində baş verən kiçik bir hadisə barede saniyə fərqi ilə xəber yayan, səhifələr hesabat hazırlayan ABŞ Dövlət Departamenti və onun “peyk” QHT-lərinin öz ərazilərində iki jurnalıstin faciəli qətləne saymazvana yanaşması, ABŞ Dövlət Departamentinin və ona bağlı QHT-lərin, KİV-lərin fəaliyyətini şübhəyə alır, obyektivlikdən uzaq olmalar faktını isbatlayır. Hadisəni dünya gündəminə çıxaran məqamlardan biri də məhz budur.

Dövlət Departamenti və ona bağlı KİV-lərin, QHT-lərin hadisəyə “saymazvana” münasibəti tesadüfi deyil. Əger Parkerla Vardun qətl hadisəsi geniş araşdırılsı, faciəyə yol açan səbəblər ortaya çıxıb ABŞ ideoloqlarını cavabsız sularla üz-üzə qoyar, ölkədə irqi ayri-seçkililik və ifadə azadlığı ilə bağlı ciddi problemlərin olmasına aşkar çıxarar. Qatil Flanaganın “intihar etməzdən” əvvəl internetə yaxıdı materiallardan, həmçinin ABC News kanalına göndərdiyi 23 səhifəlik faks-mektubdan bəlli olur ki, o, keçmiş əməkdaşı olduğu WDBJ7 TV kanalında üzləşdiyi irqçılıq motivli qışnamalardan ciddi stress keçirib. Ağderililərin rəhbər olduğu müəssisələrdə fərqli qarşı sərgilənən münasibətə dözməyən Flanagan işlediyi müəssisəni tərk etmək, sonda terror el atmaq surəndə qalıb. Baş vermiş hadisə ötən bir ilde Ferqison şəhərində yaşanmış ixtişəşlərin davamı kimi qəbul edile bilər. ABŞ hakimiyyətinin irqi-ayri-seçkililik yönündə problemləri aradan qaldırmaması, bu yönərə faciələrin sayının artması ilə netičəlenir. Paralel olaraq ölkədə ifadə azadlığı məsəlesi gündəmə gelir. Əger ölkədə hətta jurnalıst özünü ifadə edib fikirlərini bölüşmək problemi yaşayırsa, fikirlərinə görə təzyiqə məruz qalıb çalışdığı KİV redaksiyasını tərk edirəsə və çıxış yolunu terrora el atmaqdə görürse, bu, ABŞ-da ifadə azadlığının Departamentin hesabatlarından fərqli olması fikrini doğurur. Flanagan işlediyi redaksiyada öz fikirlərini ifadə etmək, düşündüyü problemləri təsvir edib suallarına cavab almaq şəraiti yaradılsayıd, ehtimal ki, məlum faciə də yaşanmadı.

Müşfiq Ələsgərli,
Jurnalıstlərin Həmkarlar İttifaqının sədri

Azərbaycanın Los-Ancelesdəki baş konsulunun məqaləsi “Washington Times” qəzetində dərc olunub

yalnız öz neft və qaz yataqlarına görə deyil, eyni zamanda, Mərkəzi Asyanın enerji resurslarının Avropana ötürülməsində xüsusi geostrateji önəmə malikdir. Müellif Prezident İlham Əliyevin uğurlu siyaseti nəticəsində ölkəmizin qısa zamanda əldə etdiyi nailiyyətləri sadalayaraq, Azərbaycanın sürətli sosial-iqtisadi inkişaf və müasirləşmə yolu keçərək bu gün yerləşdiyi regionun iqtisadiyyatının 80 faizi nəzarət etdiyini diqqətən çatdırıb. Diplomat Azərbaycanın tarixən malik olduğu və bu gün də böyük qürur hissi

The western flow of Caspian natural gas
Europe energy landscape stands to brighten

By Nəsimi Ağayev – Wednesday, Aug. 26, 2015

YOU MIGHT ALSO LIKE

- WATCH: Military night training in action
- Cartoon: Campaigns and Elections
- WATCH: Newt Gingrich on single biggest threat facing America
- VIDEO: Hillary should hang up the gloves

SIGN UP FOR BREAKING NEWS ALERTS

FARRISH SUBARU

New "15" Sedan
\$29,865

New "15" Hatchback
\$27,978

New "15" SUV
\$30,865

New "15" Crossover
\$30,865

By Nəsimi Ağayev – Wednesday, Aug. 26, 2015

Reading the news papers, one could have the impression that the West's energy supplies hang on a thread. The seemingly inevitable advance of the Islamic State in Syria and Iraq, rising tensions in the Persian Gulf, the disintegration of Libya and Yemen, the entrenched confrontation in Ukraine all suggest that the security of global energy supplies is more fragile than ever.

ile yaşatdığı qədim tolerantlıq enənlərindən behs edir və bu enənlər neft-qaz resursları qədər ölkəmizin ən qiymətli sərvətlərindən olduğunu vurğulayır. Həmçinin, N. Ağayev Ermenistan tərəfindən Azərbaycana qarşı həyata keçirilmiş işgalçılıq siyaseti barədə oxucuları məlumatlaşdırır. Məqalə ilə aşağıdakı linkdən tanış olmaq mümkündür:

<http://www.washingtontimes.com/news/2015/aug/26/nasi-mi-agayev-caspian-natural-gas/>

İctimai Televiziya zəngin və rəngarəng efir məkanıdır

Azərbaycanda televiziyanın yaranma tarixi 1956-ci il fevralın 14-nə təsdiç edir. Zamanında bu "sehri qutu"ya möcüzəli bir ələm kimi yanaşılısa da, vaxt ötdükcə adılaşdı. İlk vaxtlar televiziya həftədə iki, daha sonralar isə 3 dəfə 2 saatlıq programla efirə çıxmışdı. Lakin Ulu Öndər Heydər Əliyev hakimiyətə gəldikdən sonra televiziyyada program saatının artırılması, qabaqcıl texnologiyanın rabitə və telekomunikasiya sistemində tətbiq olunması, yeni teleqüllənin ucaldırılması sahəsində ciddi addımlar atılmağa başlanıldı. 1970-ci ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin göstərişi ilə televiziyanın maddi-texniki təchizat bazasını möhkəmləndirmək məqsədilə kinokompleks inşa olundu. Kinobazanın mövcudluğu çoxlu sayıda sənədli televiziya filmlərinin çəkilişlərinə şərait yaratdı. Təməli 1981-ci ildə qoyulan yeni televiziya qülləsi isə Ümummilli Liderin müstəqil Azərbaycana rəhbərliyi dövründə, yəni 1996-ci il iyunun 7-də istifadəyə verildi.

1991-ci ildə totalitar sovet rejimindən qurtulub yenidən müstəqillik qazanan Azərbaycan elə ilk günlərdən dünyaya demokratik inkişaf yolu tutduğunu bəyan etdi. Ağrılılılılı keçid dövrünü yaşıyan ölkəmiz Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə stabililiyyə nail oldu və demokratik cəmiyyətin əsas elementlərini yaratmağa başladı. Ölkədə mətbuat azadlığının real təminat üçün "Kültərvi informasiya vasitələri" haqqında yeni qanun işənləib qəbul edildi və yalnız bundan sonra cəmiyyətin yeni bir demokratik instituta - ictimai televiziyyaya ehtiyacı məsəlesi aktuallaşdı.

"İctimai Televiziya və Radio Yayıımı haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunu hazırlanıb uzun müzakirələrdən sonra qəbul edildi.

Prezident İlham Əliyev 2004-cü il noyabrın 5-də Azərbaycan cəmiyyətinin və Azərbaycan xalqının arzu və istəklərinin ifadəsi kimi "İctimai Televiziya və Radio Yayıımı haqqında" Azərbaycan Respublikası qanununun tətbiq edilməsi barədə Fərman imzaladı.

Yalnız beynəlxalq standartlara uyğun bu cür hüquqi baza formalasdırıldıdan sonra Azərbaycanda İctimai Televiziya və Radio Yayımları Şirkətinin yaradılmasına yaşılı işq yandırıldı. Bu demokratik ideyanın reallasmasının memarı olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyev yeni televiziyanın remzi düymesini basmaqla ölkədə İctimai Televiziya və Radio Yayıımına xeyir-duasını verdi, dünya ictimaiyyətinə və beynəlxalq təşkilatlara isə Azərbaycan dövlətinin seçdiyi demokratik inkişaf yoluna, fikir plüralizmə, söz və mətbuat azadlığı prinsiplerine sedaqətini növbəti dəfə təsdiqlədi. Bu möhtəşəm tarixi hadisə 2005-ci il avqustun 29-da gerçəkləşdi.

Bu gün dünyanın bir çox ölkələri İctimai Televiziya yayımını həyata keçirir. Özünü

demokratik ölkə kimi təqdim edən bəzi dövlətlərin isə adı bu siyahıda yoxdur. Amma Azərbaycan dövləti müstəqilliyini bərpa edəndən heç 15 il keçməmiş belə bir demokratik institutun da yaradılmasına imza atmaqla, cəmiyyətdə söz və mətbuat azadlığına, plüralizmin teşəkkülünə geniş yer veriildiyini ortaya qoymuş.

İndi Azərbaycanda demokratik cəmiyyətin əsas atributlarından olan İctimai Televiziya 2005-ci ildə dünya ölkələrinin müsbət təcrübəsinə güvənmək, problemlərsiz yaradılıb, özü də klassik formada dövlətin təşəbbüsü ilə. Dünyada milli ictimai yayım formaları fərqli olsa da, onları bir sıra əsas prinsiplər birləşdirir.

Azərbaycan cəmiyyətinin İctimai Televiziyyaya nəzarət mexanizmi "İctimai Televiziya və Radio Yayımları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanununda öz əksini tapıb. Həmin qanuna uyğun olaraq bütün sosial qrupların maraqlarını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası, Milli Elmlər Akademiyası, Mətbuat Şurası, Sahibkarlar Şurası, gənclər təşkilatları, qadın cəmiyyətləri, idman federasiyaları, dini konfessiyalar və yaradıcılıq təşkilatlarının nümayəndələrindən ibarət Yayım Şurası yaradılıb. Yayım Şurasının üzvləri alternativ əsaslarla ciddi müzakirədən sonra Azərbaycan Parlamenti tərəfindən təsdiq edilir.

İctimai Televiziya xalqın kanalıdır

Bu gün İctimai Televiziyanın bütün proqramları milli-mənəvi dəyərləri, milli adət və ənənələri, mədəniyyət və incəsənətin bütün rəngarəngliyini özündə əks etdirir. İctimai yayımçı proqramlar hazırlayarkən cəmiyyətdəki siyasi əqidələri, dini baxışları, İctimai fikir və rəyin müxtəlif cərəyanlarını, habelə ölkə vətəndaşlarının hüquq bərabərliyini nəzəre alır.

Gə - niş tamaşaçı auditori-

yası toplayan İctimai Televiziya Azərbaycanın zəngin və rəngarəng efir məkanında tamamilə fərqli - İctimai Yayım principlərinə uyğun proqram siyaseti yürüdür. Bunu dünya klassik ictimai yayım praktikası və ənənəsi tələb edir, bunu Azərbaycan qanunvericiliyi tələb edir, bunu Azərbaycan tamaşaçısı, Azərbaycan xalqı tələb edir.

Azərbaycan qanunvericiliyinə əsaslanaraq, İctimai Yayım xidmətinin əsas principlərindən biri informasiyanın tərəfsizliyi, qərəzsizliyi və doğru-dürüstlüyüdür. İctimai Televiziya bu prinsipə işləyir.

Yeni dolğun xəbərlərlə xalqımızı məlumatlaşdırır, informasiyaya münasibət bildirməyən İctimai Televiziya, hər hansı hadisəyə qərəzli, öz şəxsi mənafeyi baxımından yanaşmır.

Televiziya proqramlarında yer alan xalqımıza doğru dürüst xəbərləri çatdırın "Carçı", hər gün sehərlər xoş-ehvali ruhiyyə bəxş etdiyi "Yeni gün" proqramları xüsusi önmə təşkil edir.

İctimai Televiziya qanunvericiliyin daha bir tələbinə - plüralizm və dözmüllük, açıq siyasi maraqlardan əzəmətli tələbinə də ciddi əməl edir.

İctimai Yayım proqramlarında siyasi baxışların birtərəfli qaydada üstünlüyü və ya təbliğatına yol verilmir. Plüralizm və dözmüllük principin uyğun olaraq cəmiyyətdəki müxtəlif nəzər nöqtələri, problemlərə yanaşma, şəhərlər və analitik təhlillər alternativ əsaslarla və müzakirə formasında aparılır.

İctimai Televiziyanın yayım proqramlarında siyasi baxışların birtərəfli qaydada üstünlüğünü yol verilmədiyi üçün parlament və

prezident seçkilərinin əsas debatları bu kanalla yayımlanır.

"Ortaq məxrəc" tok-şousu cəmiyyəti narahat edən ən aktual mövzuların müzakirə meydani kimi tanınır. Burda əxlaqi və milli-mənəvi dəyərlərdən tutmuş müasir sosial şəbəkələrin üstünlükleri və problemlərinə qədər hər şey bərədə açıq söhbət gedir. Tok-şounun qonaqları - verilişin iştirakçıları isə müvafiq sahələr üzrə ekspert-mütəxəssislər yanaşı sadə insanlar, müzakirə edilən probleme dair sözü olan adı adamlar - tələbələr, şagirdlər, sadə pəşə sahibləri olur.

"Xəməsə" və "Ailəm Aləm" kimi intellektual verilişlər Azərbaycan gəncərinin maarifləndirilməsi kimi ali bir məqsədə xidmət edir. Öləkenin bütün bölgələrindən belə yüksək intellektual səviyyəli ailələrin yarışması paytaxtdan uzaqda yaşayan insanların undulmadığına, elmə, biliklərə yiyələnməyin həmişə üstünlük olduğuna inam yaradır.

İctimai Televiziya, eyni zamanda, təhsil və maarifçilik məsələlərinə xüsusi diqqət ayırrı.

Tarix, mədəniyyət və incəsənətin ayrı-ayrı sahələrinin inkişafına xidmət edən verilişlər, vətənpərvərlik mövzusunda proqramlar hazırlanır. Azərbaycan televiziya məkanında bu boşluğu doldurmaq missiyası da İctimai Televiziyanın üzərinə qoyulub. Ona görə də telekanal milli-mənəvi və əxlaqi dəyərləri ön plana çəkərək tariximizin şərəflə səhifələrinin öyrənilməsinə, mədəniyyət və incəsənətin müxtəlif sahələrinə ayrıca proqramlar həsr edir.

Mədəniyyətimizin nisbətən az öyrənilmiş səhifələrinə işq salan, diqqət çəkən "Ötən əsrin nəğmələri", "Bir mahnının tarixçəsi", "Bakı vaxtı" "Bakı sirləri" kimi verilişlər hər kəsin diqqətini çəkir, marağına səbəb olur.

Azərbaycanın tanınmış ədəbiyyat və incəsənət xadimlərinin həyat və yaradıcılığına yeni formada, yeni prizmadan baxmaq da İctimai Televiziyanın taleyinə qismət olub. Bu telekanalın mədəniyyətə bağlı öz konsepsiyesi var. Hesab olunur ki, Azərbaycan mədəniyyətinin hələ təbliğ olunmamış, hələ öyrənilməmiş qatları var və bu qatlar cəmiyyətə zaman-zaman təqdim edilməlidir. Təsadüfi deyil ki, İctimai Televiziya və Radio Yayıımı haqqında Azərbaycan Respublikasının qanununda da proqramlarda milli-mənəvi dəyərləri, milli adət və ənənələri, mədəniyyət və incəsənətin bütün rəngarəngliyini özündə əks etdirir. Mədəniyyət və incəsənətin rəngarəngliyinə İctimai Televiziyanın xüsusi diqqət ayırması həm də İctimai yayımçı kimi vəzife borcuna çevrilib.

Ucuz şou-proqramlardan uzaq olan İctimai Televiziya yarandığı tarixdən hər zaman musiqi mədəniyyətimizin ən kamil nümunelerinin təbliğine önem verib.

Ardı Səh. 6

İctimai Televiziya zəngin və rəngarəng efir məkanıdır

Əvvəli Səh. 5

İctimai Televiziya - müxtəlif xalqların nümayəndələrinin televiziyasıdır

Dünya ictimai yayım konsepsiyasının əsas tələblərindən biri də milli, dini azlıqların hüquq və azadlıqlarına xüsusi diqqət yetirməkdir. İctimai Televiziya fealiyyətə başladığı ilk günlərdən bu konsepsiyanı öz işinin mühüm tərkib hissəsi elan edib.

Müxtəlif xalqların nümayəndələrinin yaşıdığı Azərbaycanda milli və dini tolerantlığın təbliği, bu məqamın İctimai Televiziyanın program siyasetinin əsas prinsipinə əvərilməsi vacib şərtlərdir. Ona görə də bu gün İctimai Televiziya talişin da, ləzginin də, avarın da, tatin da, yəhudilərin kompakt yaşayış məntəqəsi olan Qırızı qəsəbə sahilərinin də öz televiziyasına əvərilib.

Bu kanalın qapıları siyasi baxışlarından, dini görüşlərdən, milli mənsubiyətdən asılı olmayaraq həminin üzüne açıqdır.

Ölkədə yaşayan azsaylı xalqların mədəniyyəti, müsiqisi, folkloru və ədəbiyyatı İctimai Televiziyanın program siyasetində xüsusi yer tutur.

Müxtəlif milletlərin paytaxtdan uzaqda - ucqar dağ kəndində yaşayan nümayəndərinin - nənələrin laylası, babaların hikmeti İctimai Televizya vasitəsilə hamının, bütün xalqın malına, sərvətinə əvərilen televiziyanın fərqliliyi onun verilişlərinin rəngarəngliyindədir.

İctimai Televiziya Avropa Yayımıları Birliyinin tamhüquqlu üzvüdür

Qeyd edək ki, İctimai Televiziya 2007-ci ildə Avropa Yayımıları Birliyinə tamhüquqlu üzv qəbul edilib. Bu, 1950-ci ildən fealiyyət göstərən beynəlxalq televiziya şəbəkəsinin cəmi iki yaşı olan bir şirkətin fealiyyətinə inam və etibarının, etimadının göstəricisidir.

İctimai yayım haqqında qanunvericiliyin tələbinə görə İctimai Televiziya milli-mənə-

vı və ümumbəşəri dəyərləri qoruyub inkişaf etdirən maarifləndirici, məlumatlandırma və əyləndirici programlar vasitəsilə vətəndaşların maraqlarını təmin edən, bu vəzifənin öhdəsindən də layiqincə gələn İctimai Televiziya və Radio 24 saat ərzində Azərspace və Hotbird peykleri vasitəsilə dünyanın əksər ölkələrinə, www.itv.az

Meksika Kongresi Azərbaycanla bağlı qətnamə qəbul edib

Meksika Kongresinin Daimi Komissiyasının Xarici Əlaqələr, Müdafiə və İctimai Tehsil Üzrə İkinci Komitəsində "Federal icra hakimiyyətini Azərbaycan Respublikası ilə Meksika arasında münasibətlərin genişləndirilməsi üçün zəruri addımlar atmağa çağırın razılaşma mövqeyi üzrə birgə təklif" adlı qətnamə qəbul edilib. SIA-nın Xarici İşlər Nazirliyinin metbuat xidmətinə istinadən verdiyi məlumatə görə, sənəd Daimi Komissiyaya Meksika Senati Xarici əlaqələr komissiyasının sədri senator Qabriela Kuevas Barron, senator Pilar Ortega Martínez və senator Xuan Karlos Romero tərəfindən təqdim edilib. Qətnamədə Azərbaycan haqqında məlumat verilərək 1992-ci ildə iki ölkə arasında diplomatik əlaqələrin qurulduğu, Meksikanın Azərbaycan ilə Latin Amerikası arasında bir körpü rolunu oynadığı, müstəqilliyini elde etdikdən sonra ölkəmizin neft iqtisadi inkişafə nail olduğu və bütün bunların ölkədə kommunikasiya, elm və texnologiya, sosial rifahın yüksəlişi, müasirleşme və innovasiyalara səbəb olduğu qeyd edilib. Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyində rolü vurğulanaraq, Qafqazın ən strateji ölkələrindən biri olduğu diqqətə çatdırılıb. Ölkəmizin neftin hasilatı, istismarı və emalı sahəsində 150 ildən artıq təcrübəye malik olduğu və Meksikanın bu təcrübədən bəhrələnə biləcəyi və Azərbaycandan əldə ediləcək biliklərin köməyi ilə hazırda Meksikada mövcud olan neft resurslarının istismar edilə biləcəyi kimi məqamlar da sənəddə öz əksini tapıb. Azərbaycanın kənd təsərrüfatı, turizm, yoxsulluğun azaldılması, qeyri-neft sektorunun inkişafı sahələrindəki nəqliyyətləri barədə məlumat verilərək ölkənin enerji, turizm, mədən sənayesi, telekommunikasiya, elm, texnologiya və digər sahələrə beynəlxalq sərmayələr yatırıldığı bildirilib. Sözügedən sənəddə eləcə də hər iki ölkənin zəngin mədəni irsə malik olduğu qeyd edilərək Azərbaycan xalçalarının bəşər irlərinin bir hissəsi olduğunu, müsiki, ədəbiyyat, rəqs, incəsənət, mətbəx, kino və bayramların ölkə mədəniyyətinin əsas elementlərini təşkil etdiyi bildirilib. Qətnamədə iki ölkə arasında iqtisadi, enerji, mədəniyyət, kənd təsərrüfatı tədqiqatları, texnoloji inkişaf sahələrində əməkdaşlığın vacibliyi vurğulanaraq Meksika Federal Hökumətinə Azərbaycan və Meksika arasında münasibətlərin gücləndirilməsinin zəruriliyi ilə bağlı çağırış edilib. Qətnamə Meksika Senatının rəsmi internet ünvanında yerləşdirilib.

ünvanlı internet saytı ilə bütün dünyaya yarınlanır. Elə bu səbəbdən də dünyanın müxtəlif guşələrinə səpələnmiş azərbaycanlılar üçün hər həftənin cüme axşamı xüsusi program - "Qərib axşamlar"ı təqdim edir. Bu programın hər yerdə, hər ölkədə tamaşaçıları var, bu programı gözləyənlər var. Deməli, İctimai Televiziya həm də, dünya azərbaycanlılarının televiziyasıdır.

Regionun ən güclü telekanallarından biri

Yarandığı ilk gündən şirkət dünyanın ən aparıcı texnologiya istehsalçılarının müşterisine əvərilib. İndi İctimai Televiziya həcmində, çəkiliş və montaj avadanlıqlarının müasirliyinə, eləcə də texniki göstəricilərinə görə regionun ən güclü telekanallarından biri sayılır. İki inzibati binadan ibaret şirkətin səkkiz studiyası günün tələbləri səviyyəsində qurulduğundan 24 saatlıq yayım programında fasılədən, gecikmədən səhbət gedə bilmez. Dünya standartlarına uyğun Səyyar Televiziya Stansiyaları, zəngin texniki bazası olan telesirkət indi rəqabətə davamlı program siyaseti yeritməyə, istenilən ekstremal şəraitdə çəkiliş aparmağa qadirdir.

Cünki Azərbaycan dövlətinin ictimai yayımı qarşısında qoyduğu başlıca vəzifələrdən biri də Azərbaycan Respublikası əhalisinin - bütövlükde cəmiyyətin, habelə onun ayrı-ayrı təbəqələrinin sosial, elm, təhsil, mədəniyyət, əyləncə və digər sahələrdəki ümumi maraqlarını təmin etməyə, söz və fikir azadlığını, müxtəlif baxış və əqidələri əks etdirməyə yönəlmüş, doğru məzmunlu, tarazlaşdırılmış informasiyalar hazırlamaq, bu informasiyaları müasir texniki və keyfiyyət standartlarına uyğun şəkildə yayılmaqdır.

Bu gün efir məkanında öz sözünü deyə bilən, öz fərqli dəstə -xətti ilə seçilən, bir çox uğurlara imza atan İctimai Televiziyanın 10 yaşı tamam olur. Böyük və ali məqsədə çatmaq üçün uzun bir yola çıxan İTV-nin kollektivini təbrik edir, daha maraqlı və enişli-yoxuşlu, yollar, daha əlçatmaz uca zirvələr fəth etməsini arzulayıraq.

ZÜMRÜD

ABŞ-da qorxu senzurası formalaşır

Günahsız insanların polislər tərəfindən qətlə yetirilməsi, KİV nümayəndələrinin zora kılığa məruz qalması bu gün Qərb-də və ABŞ-da ardıcıl xarakter daşıyan adı hadisələrdəndir. Ötən gün ABŞ-in Virciniya ştatında canlı efir zamanı iki jurnalistin qətlə yetirilməsi qeyd olunan fikirləri bir daha təsdiq edir. Bütün bunların fonunda ABŞ başqa ölkələrdə baş verən xırda məsələləri qlobal problem kimi qabardır, ittiham xarakterli bəyanatlar səsləndirir. "Ses"ə açıqlamalarında qəzet baş redaktorları ABŞ-in ciddi daxili problemlərlə zəngin olduğunu qeyd edib, hansısa bir ölkəni bu kimi məsələlərə görə ittiham etməsinin absurd olduğunu qeyd etdilər.

"Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru Hikmət Babaoğlu:

-İctimaiyyətin gözü qarşısında canlı yayında jurnalistin gülələnməsi faktı özü-özlüyünde böyük bir cinayetdir. Bele hallar baş verməməlidir. Ümumiyyətlə, motiv ne olursa-olsun, jurnalist ölümü baş veribse, bu ve ya digər dərəcədə həmin dövlətin müvafiq güc strukturları, təhlükəsizlik strukturlarının özləri də günahkardır. Ötər bənzər hadisə digər bir dövlətdə yaşansaydı, o zaman "söz və mətbuat azadlığının qoruyucusu" olan regional və beynəlxalq təşkilatların çoxsaylı bəyanatlarını eşidəcəydi. Bununla yanaşı, həmin beynəlxalq təşkilatlar hadisənin özünü siyasi manipulyasiyaya, siyasi istismar vasitəsinə çevirəcəklər. Baş verən hadisə bir daha onu göstərdi ki, dünyaya demokratiya dərsi keçən, özünü xüsusi bir institut kimi dünyaya təqdim edən dövlətlərin özlərində demokratiya ilə bağlı ciddi problemlər var. Qərbliyin qiymətləndirmə kriteriyaları fərqlidir. Bu yaxınlarda ölkəmizdə jurnalistle bağlı yaşanan hadisə demək olar ki, ABŞ-da yaşanan hadisə prinsip etibarile eynidir. Amma neticədə gördük ki, bir sıra beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanda metbuat azadlığının qorunmadığına dair bəyanatlar verdi, bu gün isə ABŞ-a qarşı sus-qunluq nümayiş etdirilər. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev jurnalistle bağlı məsələni şəxsi nəzarətinə götürdüyü halda, ölkəmizə qarşı təzyiqlərin arda-ası kəsilmirdi. Bütün bunlar onu deməye əsas verir ki, Azərbaycan kimi ölkələre qərbliyə etik davranışları, qeyri-obyektiv yanaşırlar, özlərini demokratiya müellimi hesab edirlər.

"Bakı-Xəbər" qəzetinin baş redaktoru Aydin Quliyev:

-Hadisenin baş vermesi hansı motivdə olursa-olsun, istənilən halda bu, pislənməlidir. Cənubi məlum hadisə yaşanan ölkədə azad mətbuat və söz azadlığının üzərində bir daxili qorxu senzurasının formallaşmasına getirib çıxara bilər. Jurnalistlərə bağlı bu artıq ABŞ-da ikinci faktdır. Bu da onu göstərir ki, özünü demokratiyanın beşiyi adlandıran ABŞ-da söz və mətbuat azadlığı ciddi şəkildə pozulur. Düşünürəm ki, hadisələrin arxasında nələrin dayandığını açmaq üçün həmin ölkənin rəhbərliyinin özü maraqlı olmalıdır. Əlbətə, bele hadisələrin baş vermesi isteristəməz ABŞ-in digər ölkələrdə jurnalist haqlarının qorunmasına dair verdiyi bəyanatlara problem yaradacaq. Bu baxımdan

hesab edirəm ki, ABŞ bundan sonra digər ölkələri ittiham edən bəyanatlardan çəkinəcək. Ən azı ona görə ki, canlı efir zamanı jurnalsitin qətlə yetirilməsinə görə hər keşde bele bir sual yaranacaq: jurnalistlərin hüquqları daha çox ABŞ-da qorunur, yoxsa ondan kənarda? Hər halda baş verən dəhşəti hadisəyə görə onu demek olar ki, jurnalistlərin hüquqları heç də ABŞ-da tam şəkildə qorunmur.

"Kaspi" qəzetinin baş redaktoru İlham Quliyev:

-Yaşanan hadisə ABŞ-da media azadlığının hansı səviyyədə olduğunu bir daha göstərdi. Bu, ABŞ demokratiyası üçün üz qarasıdır. Canlı yayında jurnalistləri güllələnən ABŞ başqa ölkələrdə jurnalistlərin hüquqlarının pozulması ilə bağlı hesabatlarla, bəyanatlarla çıxış edir. Cox qəribə haldır ki, başqasına məsləhət görən dövlət görəsən özü niyə buna əməl etmir? Baş verən hadisə ABŞ demokratiyası üçün üz qarası oldu. Düşünürəm ki, məlum hadisə ciddi şəkildə pislənməlidir. Həm beynəlxalq təşkilatlar, həm də mətbuat sahəsində çalışan bütün qələm adamları etirazlarını bildirməlidirlər. ABŞ höküməti hadisənin araşdırılması ilə bağlı konkret adımlar atmalıdır. Əks təqdirdə bu, heç də xoşagəlməz hallara gətirib çıxara bilər. ABŞ-in prezidentliyə namizədi Donald Trumpun seçki platforması ilə bağlı keçirdiyi mətbuat konfransında miqrant siyaseti barədə sual veren jurnalistin mətbuat konfransından qovmasına gəlinəcə onu demək istərdim ki, bu məsələ ABŞ-in söz azadlığına, fikir plüralizmə düzümsüz yanaşmasının bariz nümunəsidir. Bu addımın prezidentliyə namizəd olan bir şəxs tərəfindən atılması o deməkdir ki, o, prezident olarsa, mediyaya bu cür münasibət göstərəcək. Hesab edirəm ki, bütün bunlardan sonra ABŞ öz abrına qızılıb kənarda oturmaları, başqa ölkələrdə media azadlığı ilə bağlı hadisələrə susqunluqla yanaşmalarıdır. Yeni birinci öz ölkəsində jurnalistlərə münasibəti qaydaya salmalı, sonra digər ölkələrə müdaxilə etməlidir.

"Olaylar" qəzetinin baş redaktoru Yunus Oğuz:

-Demokratik dəyərlərdən dəm vuran, demokratiya carçılının ölkələrində bu cür hadisələr tez-tez baş verir. Bize demokratiyadan dərs keçməyə çalışanlar bu haqda heç bir fikir bildirmədilər. Bu yaxınlarda ölkəmizdə jurnalist ölümü ilə bağlı məsələləri birbaşa ölkə Prezidenti İlham Əliyev nəzarətinə götürsə də, bəziləri bunu siyasişdirməye çalışılar. İndi desinlər görək kim öz vətəndaşına, jurnalistinə daha çox hörmətlə yanaşır. "ABŞ, yoxsa Azərbaycan?" Özünü demokratiyanın beşiyi hesab edən ABŞ-da baş verən hadisələri heç kim analiz etmək istəmir. Bu, onların yaratdığı hökumətin təsirində irəli gələn məsələdir. Əslində, ABŞ prezidenti Barack Obama və oradakı QHT-lər sözügedən məsələyə münasibət bildirməli idilər. Cox təs-süf ki, bunu görmədik. Sanki bele bir hadisə baş verməyib. Burada bir daha ABŞ-in ikiüzlülüyünü, "demokratiyasını" görmüş oludur. Sual yaranır ki, əgər ABŞ insan hüquqlarını bele qoruyursa, heyvanlara bele hörmətə yanaşmağı başqlarına öyrədirse, o zaman niyə öz vətəndaşına qarşı bele münasibət göstərir? Demək, ABŞ-in əsl siması elə budur.

İntizarə Məmmədova

Müdafiə naziri bir qrup ictimaiyyət nümayəndəsi ilə görüşüb

Dünən müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov Silahlı Qüvvələrin şəxsi heyətinin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığı, vətənpərvərlik təbiyəsinin yüksəldilməsindən yaxından iştirak edən bir qrup ictimaiyyət nümayəndəsi ilə görüşüb. APA-nın Müdafiə Nazirliyinin saytına istinaden verdiyi məlumatə görə, qonaqları salamlayan nazir ordu quruculuğu məsələlərinin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin daim diqqətdə saxlamasını nəzərə çatdıraraq son dövrədə ictimaiyyət nümayəndələrinin cəbhəboyu zonalara səfərlərinin vacibliyini qeyd edib. O, bu kimi tədbirlərin keçirilməsinin şəxsi heyətin və qoşunların təməs xəttinə yaxın ərazilərdə yaşayan əhalinin böyük ruh yüksəkliyinə səbəb olmasını xüsusi vurğulayıb. Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradov, Milli Məclisin deputati Xanhüseyn Kazimli, paralimpiya çempionu İlham Zəkiyev, "Azərbaycan Əfqanistan Veteranları" İctimai Birliyinin sədri Mehəmməd Vəliyev çıxış edərək səfərlərin təşkilində dəstəyə görə Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə minnetdarlıqlarını bildiriblər. Onlar ön səngərdə xidməti vəzifələrini şərəflə yerinə yetirən hərbi qulluqçuların Vətənenin keşyində ayıq-sayıq dayanmasından, hər gün Ermənistan silahlı bölmələrinə layiqli cavab verilməsindən, ordumuzun maddi-texniki bazasının, sosial-məisət şəraitinin və şəxsi heyətin döyüş ruhunun, vətənpərvərlik hissini yüksək səviyyədə olmasından qurur duyduqlarını ifadə edərək öz təkliflərini də diqqətə çatdırıblar.

"Bələdiyyələr və onların fəaliyyətinin təbliğatı"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə "Qloballaşma və Milli Həmrəylik" İctimai Birliyinin həyata keçirdiyi QHT-Bələdiyyə münasibətlərinin inkişafına dəstək" layihəsi çərçivəsində növbəti tədbir keçirilib. SİA-nın xəbərline görə, "Bələdiyyələr və onların fəaliyyətinin təbliğatı" mövzusunda baş tutan tədbirdə "Qloballaşma və Milli Həmrəylik" İctimai Birliyinin sədri Həsən Qarayev çıxış edərək bildirib ki, bələdiyyələr vətəndaşların qəbulu günün tələblərinə uyğun olaraq təşkil edilməsi, hər bir müraciətin qeydiyyatla alınaraq ona diqqətlə yanaşılıb müsbət həll olunmasına maksimum səy göstərilmesi vacibdir və insan hüquqlarının təmini sahəsində mühüm rol oynayır. Diqqətə çatdırılıb ki, bələdiyyələr vətəndaşlarının hüquqlarının təminatçı olmaqla kifayətənləməyərək ərazisində yaşayan hər şəxsin hüquqlarının pozulmasının qarşısının alınmasına yönələn tədbirlər görməlidirlər. Tədbirdə ekspert qismində çıxış edən hüquqşunas İlham Əliyev deyib ki, qüvvədə olan qanunvericiliyin tələblərinə əsasən bələdiyyələr seçiciləri ilə əlaqə saxlamalı və 6 ayda bir dəfədən az olmayaraq seçicilərinə hesabat verməlidirlər. Bele ki, bələdiyyələr özlərinin fəaliyyəti, qəbul edilmiş sənədlər və onların icrası ilə bağlı görülən işlər və digər məsələlər barədə əhaliyə hesabat verməlidirlər. Bunun üçün bələdiyyələrə müəyyən səlahiyyətlər verilib. Onlar öz işlərini aşkarlıq və şəffaflıq şəraitində qurmali və yerli əhalini ölkədə gedən proseslərə cəlb etməlidirlər. Bundan əlavə bələdiyyələr gördükleri işləri təbliğ etməyi də bacarmalıdır. Çünkü bu, aşkarlığın və şəffaflığın temin edilməsinin mühüm bir formasıdır. Daha sonra tədbir iştirakçılarını maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Musa Qasimli:"Azərbaycan bir qarış torpağının belə işğal altında qalması ilə barışmayacaq"

Ermenistan sülh prosesini nə qədər pozmağa çalışsa da, Azərbaycan bir qarış torpağının belə işğal altında qalması ilə barışmayacaq". Bu fikri Milli Məclisin deputati Musa Qasimli deyib. M.Qasimli bildirib ki, işğalçı dövlət gecətə layiq olduğu cavabı alacaq. Onun sözlərinə görə, Ermənistanın atlığı addımlar onun avantürasını nümayiş etdirir. "Azərbaycan Respublikası beynəlxalq təşkilatlara, o cümlədən, BMT və ATƏT-ə 1991-ci il sərhədlərində, Dağlıq Qarabağ regionu da olmaqla üzv qəbul edilib. Azərbaycanın sərhədləri və ərazi bütövlüyü dünya birliyi tərəfindən tanınır. Ona görə də, ölkəmizin ərazi bütövlüyü hər hansı müzakirə mövzusu deyil"- deyə, M.Qasimli vurğulayıb.

Azərbaycanın postindustrial cəmiyyət tipinə keçidi və yüksək inkişaf etmiş ölkələr qrupuna daxil olması heç də uzaqda deyildir

Milli Məclisin komitə sədri, YAP Səbail rayon təşkilatının sədri Şəmsəddin Hacıyevin yap.org.az-a müsahibəsi

- Şəmsəddin müəllim, ötən hər gün hesabat xarakteri daşıyır. Bu gün ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında aparıcı rol oynayan Yeni Azərbaycan Partiyası öz tarixini hansı uğurlarla zənginləşdirib?

- Son 22 illik müstəqillik tariximizin yaxşıdı olan Yeni Azərbaycan Partiyası nəinki ölkəmizdə, eləcə də yaxın coğrafiyada ən böyük ictimai-siyasi potensiala malik olan aparıcı güc mərkəzine çevrilmişdir. Ulu öndə Heydər Əliyevin əbediyaşar ideyaları və üzəqqorenlikle formalasdırıldı strateji inkişafkonsepsiyasının prinsipləri əsasında fəaliyyət göstərən Yeni Azərbaycan Partiyası bu gün cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında çox böyük nəqliyyətlərə imza atmış, zəngin və şərefli inkişaf yolunda yeni zirvələr fəth etməkdədir.

Yeni Azərbaycan Partiyası - müstəqil Azərbaycanın unitar dövlət kimi formalaşmasında müstəsna xidmətləri olan, cənab Prezidentin strateji siyasi xəttinin reallaşmasında xüsusi rol oynayan və artıq ümumxalq statusu qazanmış böyük partiyadır. Müstəqillik dövründə Azərbaycanın əldə etdiyi uğurlar, elə təqribən 700 minə yaxın partiya üzvünü özündə birləşdirən Yeni Azərbaycan Partiyasının uğurlarıdır desək, yanılmariq.

Bugünkü Azərbaycan - dönyanın bir çox ölkələrinin həsən apara biləcəyi modern ölkəyə çevrilmişdir. Partiyamızın sədri, Möhtərəm Prezidentimizin müdrik rəhbərliyi altında ölkəmiz davamlı inkişaf yoluna çıxmış, ictimai həyatın istisnasız olaraq bütün sferalarında yüksək artım tempinə nail olmuş, bütün demokratik azadlıqların qərarlaşlığı vətəndaş cəmiyyəti formalasdırılmış, siyasi-iqtisadi sabitlik və sosial həmrəyliyə nail olmuş, beynəlxalq arenada mövgələrini və nüfuzunu günü-gündən möhkəmləndirən və ümumiyyətlə, sabahına nikbin baxılmasına heç bir şübhə yeri qalmayan qüdrətli bir dövlətə sahib olmuşdur.

Ötən beş il ərzində də bu siyaset uğurla davam etdirilmiş, cəmiyyətin sosial-iqtisadi, siyasi və mədəni həyatının modernləşməsi yönümüzde konkret proqramlar reallaşdırılmış, ölkənin nailiyyətləri daha da zənginləşmiş və mövqeləri daha da güclənmişdir. Bu gün Azərbaycan sivilizasiyalara dialogun keçirildiyi məkana çevrilmiş, çoxsaylı mötəber beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edir. Bu istiqamətdə yalnız, iki ay önce dünya idman tarixinə öz mötəşəmmiyyi ilə əbədi həkk olunan Bakıda keçirilmiş Birinci Avropa oyunlarını misal göstərmək kifayət edərdi. Bir sözə, Azərbaycan yalnız öz hüdudları çərçivəsində deyil, bütövlükde müasir dünyada baş verən proseslərdə fəal iştirak edir, dünyadan sülh və təhlükəsiz şəraitdə yaşaması və davamlı inkişafının təmin edilmesinə öz töhfəsini verir.

Məhz, bu nəhəng uğurlar xalqımızın Yeni Azərbaycan Partiyasına olan inamını

daha da artırıb, bütün təbəqələri və yaş qruplarını əhatə edən yüz minlərlə insanları partiyamızın sıralarında birləşdirmiş və beləliklə də, partiyamız siyasi meydanda heç bir ciddi rəqibi olmayan ümumxalq partiyası statusunu qazanmışdır.

- Qarşıya qoyulan məqsədlər birgə fəaliyyəti zərurətə çevirir. Yeni Azərbaycan Partiyasının rayon və şəhər təşkilatlarının müəyyənləşdirilmiş prioritetlərin gerçəkləşdirilməsində rolunu necə qiymətləndirirsiniz? Rəhbərlik etdiyiniz YAP Səbail rayon təşkilatı bugünkü reallıqları və qarşidakı vəzifələri müəyyənləşdirməkdə qənaətbəxş hesab edirmi?

- İlk önce onu qeyd edim ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının indiyə qədər 5 qurultayı keçirilmişdir ki, hər bir qurultayda bütövlükdə partiyanın və onun ərazi təşkilatlarının fəaliyyətləri hərtərəflə təhlil edilmiş, problemlər müzakirə edilmiş və gələcək fəaliyyət istiqamətində konkret vəzifələr, program və fəaliyyət planları müəyyən edilmişdir. Hər şeydən əvvəl, qəbul edilmiş sənədlər Ülu Öndər tərəfindən təməli qoyulan və ölkə başçısı, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri cənab İlham Əliyev tərəfindən yeni keyfiyyət müstəvisində uğurla davam etdirilən inkişaf strategiyasının reallaşdırılmasına xidmət edir və bu istiqamətdə aparılan geniş miqyaslı işlərin "yol xəritəsini" eks etdirir. Təbiidir ki, partiyanın müəyyənləşdirildiyi vəzifələrin icra edilməsində rayon və şəhər təşkilatları mühüm rol oynayır və onların üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Eyni zamanda, qəbul edilmiş fəaliyyət proqramları çərçivəsində qarşıya qoyulmuş məqsəd və vəzifələrin həm ölkədə, həm də dünyada mövcud olan reallıqlarla yanaşı, partiyanın mövcud potensialı, ərazi təşkilatlarının icra resursları və imkanları nəzərə alınmaqla müəyyənləşdirilməsi imkan yaradır ki, partiyamızın müəyyən etdiyi prioritetlərin gerçəkləşdirilməsində rayon və şəhər təşkilatları öz iş-

lərini nəinki qənaətbəxş, hətta yüksək səviyyədə təşkil edə bilsinlər. Konkret olaraq isə, YAP Səbail rayon təşkilatı fəaliyyət göstərdiyi bütün dövr ərzində partiya liderinin həyata keçirdiyi siyasetin hərtərəflə dəstəklənməsi və həyata keçirilməsi, partyanın icra aparatının qarşıya qoyduğu məqsəd və vəzifələrin yerinə yetirilməsi istiqamətində kompleks işlər həyata keçirilmiş və yaxın perspektiv dövr üçün fəaliyyət prioritətlərini müəyyən etmişdir.

- Ölkəmiz mühüm siyasi kampaniya - parlament seçkiləri ərafəsindədir. Seçki prosesinə hazırlığın yüksək səviyyədə qurulması sonda uğurun əldə edilməsində həllədici amil rolu oynayır. Yeni Azərbaycan Partiyası seçki praktikasını ildən-ilə təkmilləşdirərək, qəlebə üçün ciddi səyər göstərir. YAP Səbail rayon təşkilatı bu qəlebəyə töhfəsini vermək üçün necə hazırlanır?

- Həqiqətən də, 2015-ci il mühüm siyasi hadisə ilə - noyabr ayının 1-də keçiriləcək V çağırış Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə seçkilərə de yadda qalacaqdır. Düzgün qeyd etdiniz ki, seçki prosesinə hazırlıq uğurun əldə edilməsində həllədici rolu oynayır. Lakin seçki prosesinə hazırlıq yalnız seçki ilində təbliğat və təşviqat kampaniyaları ilə məhdudlaşdırıvə eləcə də, seçkiyə qədərki hesabat dövründə görülən işlərin, əldə edilən nailiyyətlərin miqyası və əhəmiyyətini də əhatə edir. Məhz məsələyə bu kontekstdən yanaşı, seçkilərdə Yeni Azərbaycan Partiyasının bir dəha parlaq qəlebə qazanacağına heç bir şübhə yeri qalmır. Belə ki, 22 illik müstəqillik dövründə həyata keçirilən uğurlu siyaset, qazanılan əzəmetli uğurlar nəticəsində hər zaman YAP-in seçki ərafəsində irəli sürdüyü platformanın xalqımız tərəfindən böyük inam və etimad hissi ilə qarşılıqlı olunur. Seçkilərə qəlebəsi göznləndir və birmənalıdır. Və, indiyə qədər nəinki ölkənin sosial, siyasi, iqtisadi və mədəni həyatında konstruktiv mövqə nümayiş etdirməyən, hətta öz partiyaları daxilində həmrəyliyə və birliyə nail ola bilməyen müxalifet partiyalarının gələcək üçün heç bir reallığa uyğun gəlməyən söz və vədlerinə xalqın haqlı olaraq inamının itməsi siyasi arenada YAP-in ciddi rəqiblərinin olmamasının bariz göstəricisidir. Bununla belə, hər bir seçkidi olduğu kimi, parlament seçkilərində də Yeni Azərbaycan Partiyası mütəşəkkil qaydada, ildən-ilə təkmilləşdirilmiş fəal seçki kampaniyası aparmışdır. Məhz sadalanan amillerin nəticəsidir ki, partiyamız bütün seçkilər zamanı əldə etdiyi nəticələri dəha da yaxşılaşdırılmış və yüksəltmişdir. Məsələn, 2005-ci ilə müqayisədə 2010-cu il parlament seçkilərində Yeni Azərbaycan Partiyası Milli Məclisde əlavə 8 yer qazanaraq 72 millət vəkili ilə təmsil olunmaq hüququ əldə etmişdir. Təbiidir ki, noyabr ayında keçiriləcək növbəti parlament seç-

kilərinə də partiyamız ciddi şəkildə hazırlanır. O cümlədən, YAP Səbail rayon təşkilatında da seçkilərlə əlaqədar qərgah yaradılmış və üzvlər arasında iş bölgüsü yekunlaşdırılmışdır. Məlumat üçün qeyd edirəm ki, rayon təşkilatımız 38 mindən çox seçicini və 30 seçki mentəqəsini əhatə edən 29 sayılı Səbail, 35 mindən çox seçicini və 31 seçki mentəqəsini əhatə edən 23 sayılı Nəsimi-Səbail seçki dairələri üzrə fəaliyyət göstərəcəkdir. Bu zaman seçki dairəsi və mentəqələr üzrə komissiya üzvlərinin və müşahidəcilərin müəyyənləşdirilməsi və müvafiq treninqlərin keçirilməsi, seçci imza.ini poza bilecək təbliğat kampaniyalarına qarşı əks təbliğat işlərinin gücləndirilməsi, sosial şəbəkələrin imkanlarından geniş istifade olunması və s. istiqamətlərdə tədbirlərin görülməsinə xüsusi əhəmiyyət veriləcəkdir. Əsas vəzifə seçkilərin şəffaf, obyektiv və demokratik esaslarla keçirilməsi üçün lazım olan bütün şəraitin yaradılmasından ibarət olacaqdır. Əminlik ki, YAP Səbail rayon təşkilatı seçki kampaniyası zamanı mütəşəkkil və effektiv fəaliyyət göstərəcək və seçkilərdə qəlebənin təmin edilmesi işinə öz töhfəni verəcəkdir.

- Şəmsəddin müəllim, qeyd etdiyiniz kimi, ötən beş ilin göstəriciləri növbəti seçkilərdə qəlebə üçün əsas yaradır. Siz, eyni zamanda Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədrisiniz. Ötən beş ilde təhsilin inkişafına, bu sahədə lüzum duyulan islahatlara yaşılı işlər yandıracaq ən əsas qanunların qəbuluna nail olmusunuz?

- Danılmaz faktdır və cəmiyyətimizə də məlumatdır ki, partiyamızın lideri, cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ötən beş il ərzində ölkəmizdə ictimai həyatın istisnasız olaraq bütün sferalarının inkişafında yüksək nailiyyətlər əldə edilmişdir. Şübəsizdir ki, dünyada siyasi və iqtisadi qeyri-sabitlik, böhran, mührəbilər, iqtisadi sanksiyalar, qeyri-müəyyənliliklər və s. bu kimi hadisələrlə xarakterizə olunan son beş ilde Azərbaycanda böyük uğurların əldə edilmesi məhz, milli maraqlara söykənen əzaqqorən və müdrik siyasetin, yüksək idarəetmə mədəniyyətinin və əzmkarlığın, güclü siyasi iradənin, tükənməz intellektual potensialın, qlobal liderlik məhərətinin məhsuludur. Partiyamızın lideri və ölkə prezidentinin bu cür keyfiyyətlərə malik olması xalqın YAP-a olan inamını və etimadını daima artırır, seçkilərdə parlaq qəlebə üçün əsas zəmin yaradır. Eləcə də regional və qlobal miqyasda baş verən proseslərdə ölkəmizin mövqeyinin möhkəmənəsində, bölgədə sülh və sabitliyin təmin olunmasında, dünya iqtisadiyyatının inkişafına əhəmiyyətli töhfə verə biləcək qlobal layihələrin reallaşdırılmasında müstəsna rol oynayır. Təbiidir ki, belə lideri olan partiya və ölkə heç zaman meglubiyətə düşər ola bilməz, yalnız nikbin gelə-

Azərbaycanın postindustrial cəmiyyət tipinə keçidi və yüksək inkişaf etmiş ölkələr qrupuna daxil olması heç də uzaqda deyildir

Milli Məclisin komitə sədri, YAP Səbail rayon təşkilatının sədri Şəmsəddin Hacıyevin yap.org.az-a müsahibəsi

cəyə inanar və parlaq qələbələrə sevinər.

Əlbəttə ki, qeyd etdiyimiz uğurlar təhsil sahəsindən de yan keçməmişdir. Öten illər ərzində təhsilimizin bütün pillə və səviyyelərində kompleks islahatlar həyata keçirilmiş və ciddi nailiyyətlər elde edilmişdir. Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2013-cü il 24 oktyabr tarixli sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası" təsdiq edilmiş və bu strategiya çərçivəsində milli təhsilimizin inkişafı sahəsində kompleks islahatlar həyata keçirilir. Aparılan islahatların nəticəsi olaraq, təhsilin keyfiyyət parametrləri də əvvəlki illərlə müqayisədə xeyli yüksəlmüşdür. Təbii ki, təhsilin inkişafı sahəsində aparılan islahatlar formalşmaqdə olan yeni cəmiyyət tipinin tələblərinə uyğun olan qanunverciliq bazasının yaradılmasını tələb edir. Öten illər ərzində Azərbaycan təhsilinin müasir standartlara cavab verən mükəmməl qanunverciliq bazası yaradılmışdır. Müstəqillik elədə etdikdən 17 il sonra, nəhayət müasir tələblərə uyğun Təhsil haqqında Qanunun qəbul edilməsi təhsil sahəsində baş veren bütün münasibətlərin qanun müstəvisində tənzimlənməsinə imkan yaratmış, təhsil sisteminin təşkili, idarə edilməsi və tənzimlənməsinə tamamilə yeni hüquqi müstəvide həyata keçirilməsini təmin etmişdir.

Eyni zamanda, bu il fevral ayının 24-də Elm haqqında Qanun layihəsi Milli Məclisin plenar iclasında birinci oxunuşda müzakirədən keçmişdir. Keçən bu müddət ərzində Qanun layihəsi daha da təkmilləşdirilmiş və növbəti oxunuşlar üçün tam hazır vəziyyətə getirilmişdir. Əminik ki, Elm haqqında Qanunun qəbul edilməsi və onun hüquqi qüvvəyə minməsi biliklərə əsaslanan iqtisadiyyatın yaradılmasını, regionun elm mərkəzinə çevrilməsini hədəfləyən ölkəmizdə elm və müasir texnologiyaların inkişafına əhəmiyyətli töhfələr verəcəkdir.

Bunlarla yanaşı, hazırda Milli Məclisin Elm və Təhsil komitəsində yaradılmış işçi qrupları tərəfindən "Məktəbəqədər təhsil", "Ümumi orta təhsil" və "Ali təhsil" haqqında qanun layihələrinin hazırlanmasına başlanılmış və bu istiqamətdə ciddi işlər aparılır.

- *Iqtisadiyyatın elmi əsaslara söykənməsi davamlı inkişaf üçün başlıca amıldır. Dövlətimizin başçısı cənab İlham Əliyevin təhsilin, elmin və iqtisadiyyatın vəhdətliyinin yaradılmasını qarşıya mühüm vəzifə kimi qoyub. Sədr olduğunu*

- *Azərbaycan bu gün beynə-*

Elm və təhsil komitəsi bu vəzifənin icrası üçün hansı qanunların qəbulunu zərurət kimi məqsədə uyğun hesab edir.

- Elm, təhsil və iqtisadiyyat arasında real məzmunlu integrativ bağlılıqların formalşdırılması kifayət qədər aktuallaşmış bir problem olmaqla, "yeni iqtisadiyyatın" (bilik iqtisadiyyatı) qərarlaşması prosesində həllədici rol oynayır. Elm - əsas məhsuldar qüvvəyə çevirilir. Industrial dəyərlər sisteminə xas olan əksər dəyər-konseptlərin mahiyyəti əsaslı şəkildə dəyişikliklərə məruz qalır. Bir sözlə, cənab Prezidentin əsas prioritətlərdən biri kimi səciyyələndirdiyi problem əslində cəmiyyətin sosial-iqtisadi tipinin dəyişməsi prosesinin hərəkətverici qüvvələrindən biri kimi çıxış edir.

Elmi biliklərin iqtisadi prosesə proyeksiyası, qeyd etdiyimiz üçlük arasında integrativ bağlılığın "monolitlik" dərəcəsindən birbaşa asılılıqdadır. Məhz bu anlamda "yeni yaranışların" meydana çıxmazı və qarşılıqlı münasibətlər sisteminin trasformasiyası məntiqi olaraq hüquqi tənzimlənmənin predmeti kimi çıxış edir.

Hal-hazırda fəaliyyətdə olan Təhsil haqqında Qanun və bu yaxınlarda qəbul gözlənilən Elm haqqında Qanun mövcud reallıqların və yaxın perspektivdə baş verə biləcək proseslərin tənzimlənməsi aspektindən "çərçivə qanunları", başqa sözə qarşılıqlı münasibətlər sisteminin konseptual-hüquqi sərhədlərini müəyyənləşdirən qanunlar keyfiyyətində qəbul olunurlar.

Sözügedən üçlük arasında qarşılıqlı münasibət və qarşılıqlı asılılığın getdikcə dərinleşməsi mövcud iqtisadi gerçəklilikin mahiyyətcə adekvat şəkildə yenileşməsinə, hüquqi tənzimlənmə zərurəti olan yeni alt-sistemlərin meydana çıxmına səbəb olacaqdır. Söhbət, təkcə elm və təhsil sferasında deyil, eləcə də elm və təhsil sferasından iqtisadiyyata transfer edərək "maddiləşən" "yeni yaranışların" formalşdırılması prosesinin ayrı-ayrı seqmentlərinin tənzimləməsinin zəruriliyindən gedir. Məsələn, hesab edirik ki, yaxın gelecekde elmi xidmətlər bazarı haqqında, yeni texnologiyalar haqqında, elmi-texniki nailiyyətlərin ekspertizası haqqında, eləcə də sözügedən üçlük arasında gerçek məzmunlu integrativ bağlılıqların formalşaması üçün sağlam və effektiv rəqabət mühitini qoruya biləcək ayrıca bir qanuna və s. ciddi ehtiyac yaranacaqdır.

xalq aləmdə zirvələri fəth edən ölkə kimi tanınır və nüfuz qazanır. Ölkəmizin dünyada təsdiqlənən inkişaf modelinin qarşısındakı illər üçün müəyyənələşdirilən hədəflərin gerçəkləşməsində rolunu necə qiymətləndirirsiniz?

- Ulu öndər Heydər Əliyevin strateji baxışlar sistemindən qaynaqlaşaraq formalşılmış milli inkişaf modeli cənab İlham Əliyevin kreativ yaşıma prinsipləri əsasında daha da təkmilləşmiş, sabitlik, davamlı və dəyaniqli inkişafın orijinallığı ilə fərqlənən nəzəri-metodoloji platformasına çəvrilmişdir. Mahiyyətə eklektik xarakter daşıyan, milli iqtisadiyyata münasibətdə inkişaf paradigməsi zirvəsine yüksəlmüş milli inkişaf modelinin unikallığı həm də onun özüne məxsusluğunda, dinamizmində, ehkamçı baxışların yoxluğunda, birmənali praqmatik məzmunla malik olmasında təzahür edir. Modelin, digər analoqlardan fərqli olaraq, ən böyük üstünlüyü onun daha geniş və sistemli adaptasiya imkanlarına malik olmasındadır. Bu aspektən milli inkişaf modeli cəmiyyətin sosial-iqtisadi və sosial-mədəni tipinin dəyişməsi, postindustrial cəmiyyətə keçidə bağlı möhtərem Prezidentimin "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" strateji konsepsiyasında müəyyənləşdirildiyi prioritətlərin reallaşdırılması prosesinde də həllədici rol oynayacaqdır. Göründüyü kimi, Ulu Öndər Heydər Əliyevin dahi uzaqqorənliklə formalşdırıldığı təmel prinsiplərinə istinad edən milli inkişaf modeli inkişafın keyfiyyətce, həm də sistemli olaraq yeni mərhələyə, yeni eraya (postmodern erası) keçidində də öz aktuallığını saxlamaqdadır. Eyni zamanda unutmaq olmaz ki, Azərbaycanın regional, transregional və beynəlxalq münasibətlər sisteminde böyük nüfuz qazanması, qloballaşma prosesine qoşulmanın kifayətəcisi dərəcədə effektiv təşkili, bir sözə, Azərbaycan gerçəklərinin, Azərbaycan standartlarının qloballaşma prosesinə çıxışı, dünya iqtisadiyyatına qovuşmanın birtərəfli deyil, ikitərəfli səciyyə daşılması və coxvəktorluğunu cənab Prezidentin birbaşa rəhbərliyi altında milli inkişaf modelinin unikallığını qaynaqlanan məntiqi nəticələrdir. Ümummilli inkişafın İlham Əliyev mərhələsinin sistemli tədqiqi aydın şəkildə göstərir ki, Azərbaycanın postindustrial cəmiyyət tipinə keçidi və yüksək inkişaf etmiş ölkələr qrupuna daxil olması heç də uzaqda deyildir.

Rüstem İbrahimbeyovun "gəlirəm" tipli "qayıdış" ssenarısi

Rəfiqə

Yenə də eyni ssenari, eyni gediş. Artıq neçənci dəfədir ki, "Milli Şura"nın "fəri sədri" Rüstem İbrahimbeyovun ölkəyə qayıdacağı haqda xəbərlər yayılır. Hansı ki, bu şəxs daha öncələr də "gəlirəm" demək-lə, ətrafindakıları aldadıb. Necə deyərlər, gözlərinin kökünü saraldıb. Ləp Rəsul Quliyev kimid... Ancaq görünən budur ki, Rəsul Quliyev bir neçə il

öncə ən yaxşı halda Ukrayna qədər yaxınlaşsa da, İbrahimbeyov da uzağı Tbilisiyə qədər gəlib çıxb. Fəqət onun ölkə sərhədlərinə qədər qayıtması da nə onun özüne, nə də ki, müxalifətə heç bir səmərə verməyib.

Amma bu gün də tam əminliklə demək olar ki, Rüstem İbrahimbeyov ölkəmiz, dövlətimiz əleyhinə siyasetini davam etdirməkdə israrlı görür. Çünkü bu amil artıq onun hobbisine əvrilib. Məsələn, gəlin onun bir neçə ay önce Rusyanın "Rosbalt" agentliyinə verdiyi müsahibəsini xatırlayaq. Heç də xalqımızın milli menafelərinə qənim kəsilən Əkrem Əylislidən ferqli olmayıraq, ermənipərəstlik mövqeyini oraya qoyan İbrahimbeyov sözügedən müsahibəsində ermənilərə haqq qazandırmaqla yanaşı, əzəli Qarabağ torpaqlarımızı mübahisəli ərazi kimi təqdim etmişdi. Hansı ki, bu torpaqlar uğrunda minlərlə şəhidimiz, qəçqınımız oldu, qanlar töküldü və s. O da sərr deyil ki, Rüstem İbrahimbeyov yaxın keçmişdə ermənilərə olan sevgisi əksəriyyətə bəllidir. Məsələn, bu, həmin Rüstem İbrahimbeyovdurd ki, ermənilərin Bakını tərk etmələrindən təessüfunu gizlətməmiş, ermənilərsiz Bkının intellektual potensialının "aşağı düşdüyü", xalqın elitarasının "olmadığını" iddia etmişdi. Rüstem İbrahimbeyov Azərbaycan ziyalısına yaraşmayan şekilde bildiridi ki, o, Bakını tərk etmiş ermənilərin xıffətini çekir, onların həsrəti ilə yaşayır, hətta gecələr gözünə yuxu belə getmir...

Həmçinin İbrahimbeyovun Dağlıq Qarabağdan olan və ultramillətçi Daşnakşütün partiyasına bağlılığı ilə tanınan rejissor Roman Balayanla əlaqələri də mövcuddur. Hətta İbrahimbeyov Roman Balayanla birlikdə ermənilərin "üstünlüyünü" təbliğ edən kinfilm çəkməkdən de imtina etməyib. Sonradan isə kinorejissor əli minlərlə azərbaycanlıların qanına batmış Ermənistən Daşnakşütün partiyasının rəsmisini həmkar adı ilə Rusiyaya dəvət edib. Rusiya, Fransa, ABŞ-da tez-tez səfərlərə olan İbrahimbeyovun bu ölkələrdəki erməni həmkarları ilə görüşdüyü, onlarla yaxın təməslərə malik olması, zəngin süfrələr başında yeyib-icməsi də söz yox ki, danılmaz sübutlardır. Məhz bu baxımdan, qənaətə gəlmək olar ki, bu qoca kinorejissor da bəzi neoerməni əylislər kimi xalqımıza, dövlətimizə xəyanət yolu tutmuş ermənipərest şəxsdir. Bu gün özünü "ziyali" adlandıran Rüstem İbrahimbeyovun çıxışlarında Ermənistən Azərbaycana düşmən olmadığını vurgulaması, onun həm də onun nə cür "aydın fərd" olmasının əsas göstəricisidir. Bu gün Azərbaycanın 20 faiz torpağı işğal edildiyi, 1 milyona yaxın qəçqın və məcburi köçkünümüz olduğu halda Rüstem İbrahimbeyovun bu cür zərəri, Azərbaycanın milli maraqlarına zidd olan açıqlamalar verməsi yolverilməzdir. Beləliklə, bir daha əminliklə demək mümkündür ki, bu fərd indi də 2015-ci il parlament seçkilərinə ümid bəsləyərək, "gəlirəm" tipli "qayıdış" ssenarisini hazırlayıb. Ancaq söz yox ki, bu da olmayıacaq. Çünkü İbrahimbeyovun ssenariləri Ermənistanda, Rusiyada, ABŞ-da keçə bilər, əlbette ki, Azərbaycandan başqa...

"Bu hal OCCRP-in bütün "faktlarının" necə qərəzli olduğunu göstərir"

2015-ci il avqust ayının 25-də 'Meydan TV'-nin veb-səhifəsində rus dilində 'Tainstvennaya kompaniya za korotkiy srok viqrala bolee 120 tenderov' ("Gizli Şirkət 120-dən artıq tenderə qalib gəlib") sərlövhəli məqalə çap edilib. Eyni tarixdə eyni məzmun və başlıq altında, amma məqalənin ingilis dilli versiyası "Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP)" veb-səhifəsində çap olunub.

Növbəti gün, eyni məqalə Azərbaycan dilində bir sıra veb nəşrlərə təkrarın neşr olunub, sosial şəbəkələr vasitəsilə paylaşılib. Müəllifliyi göstərilməyən, araşdırmanın düzgün aparılması ilə bağlı məsuliyyətin kimin üzərinə düşməsi aydın olmayan bu məqalədə "Install Service LLC" şirkətinin fəaliyyəti ilə bağlı Vüqar Bayramova istinadən bəzi "fikirlər" qeyd edilir. Elə həmin gün Vüqar Bayramov məqalədə qeyd edilən fikirlərin ona aid olduğunu və onunla sözügedən mətbü orqanın heç zaman əlaqə saxlamadığını bildirib. SİA-nın əməkdaşı bu məsələ barədə Vüqar Bayramovla səhbətləşib.

- Vüqar müəllim, OCCRP qrupunun Sizinlə danışmadan, bəzi fikirləri Sizin adınızdan təqdim etməsinə necə qiymətləndirmək olar?

- Biliyiniz kimi, sədrlik etdiyim iqtisadi və Sosial İnkışaf Mərkəzi (İSİM) iqtisadi araşdırımlarla məşğul olan təşkilatdır. Araşdırımların aparılması etikası ilə yaxından tanışdır. Fəaliyyətində her zaman araşdırma etikasının gözlenilməsinə çalışmışdır. Biz öz araşdırımlarımızda beynəlxalq agentliklərin materiallarına istinad edirik və eyni formada qarşılıqlı olaraq beynəlxalq agentliklər də İSİM-in fealiyyətini izleyirlər, təşkilatın hazırladığı sosial və iqtisadi araşdırımlara istinad olunur. Belə olan məqamda İSİM və onun rəhbəri adından heç bir araşdırma və müsahibe aparılmışdan belə bir məlumatın yayılması, İSİM-in adından suisitfadədən başqa bir şey deyil. Gələcəkdə beynəlxalq araşdırma mərkəzləri belə hesabatlı istinad edə bilərlər və ümumiyyətdə beynəlxalq iqtisadiyyət səhv məlumatlandırma bilinər. Məqalədə məsələlərlərə şəhverən mənbə qismində isə İSİM və onun sədrinin adı göstərilir. Biz düşünürük ki, İSİM-lə bağlı belə incidentlər olmamalıdır.

Məqalədə "Vüqar Bayramov" adı dörd dəfə çəkildiyi halda, təəssüflə qeyd etməliyəm ki, mənimlə ünsiyət qurmadan, müsahibə götürmədən və sözügedən məsələ ilə bağlı fikirlərimi öyrənmədən mənim adımdan şərh yarınlanıb. Məqalədə adı hallanan şirkətə bağlı mən nə 'Organised Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP)' layihəsinin əməkdaşları, nə de hər hansı digər bir mətbü qurumun təmsilciliyi ilə danişmişəm. Belə olan halda, mənə ardıcıl olaraq istinadlar olunur. Bu bizim adımızdan sui-istifadədir və İSİM bu cür hallara qarşı mübarizə aparmaq niyyətindədir.

- Ümumiyyətlə, sözügedən araş-

durma ilə bağlı fikriniz necədir?

- Sözügedən şəbəkənin Azərbaycanla bağlı öncələr də "araşdırımları" olub. Bu incident real durumu və mərağı ortalığa qoydu. Məqalədə mənə aid sitat kimi təqdim edilən fikir və cümlələr jurnalist təxəyyülü məhsulundan başqa bir şey deyil. Mənimlə eləqə saxlanılmayıb, mövzu ilə bağlı fikrim öyrənilməyib. Məqalənin daxilində heç bir istinad görmədik. Belə olan halda, jurnalist-araşdırıcı öz təxəyyülün gücünə qüvvət verərək, İSİM və onun rəhbəri adından istədiyi məzmunu öz araşdırmasına əlavə edir, ictimailəşdirir. Araşdırma zamanı edilən belə səhvlər ümumiyyətdə "Organized Crime and Corruption Report Project (OCCRP)" əməkdaşlarının araşdırma aparmaq qabiliyyətlərinin və onların əvvəlki araşdırımlarının keyfiyyətini ciddi şübhə altına almağa imkan verir.

Bütün bunlardan əlavə, məqalənin orijinal ünvanı kimi göstərilən OCCRP veb-səhifəsində müəllifin kim olması barəsində heç bir qeyd yoxdur. Müəllifin olmaması beynəlxalq araşdırma üçün çox ciddi bir qüsurdur. Jurnalistikən, xüsusilə də araşdırıcı-jurnalistikən əsas prinsiplərindən biri də şəffaflıqdır. Müəllifin göstərilməməsi bu prinsipin ciddi olaraq pozulması deməkdir. İctimaiyyət nümayəndəsi olaraq, biz ifade edilən fikirlərin kime məxsus olmasına bilməyə borcluyuq. Həmçinin məqalənin altında müəllifin adının olması ümumiyyətdə bu sırkı "araşdırıcı-jurnalistin" məsuliyyətini artırır. Həmin qurum buna ciddi fikir verməlidir. Tekrar edirik, belə səhvlər ümumiyyətdə bu təşkilatın bütün araşdırımlarının düzgünlüünü və dəqiqliyini şübhə altına alır. Belə "araşdırımlar" neticəsində elə edilən "faktlara" necə inanmaq olar?

Bütün bunlar İSİM-in imicindən istifadə etməklə araşdırımlara legitimlik qazandırmaq və onlara inam yaratmaq cəhdidir. Bu onun göstəricisidir ki, araşdırma faktları səhvdir və onların yenidən yoxlanılmasına çox ciddi ehtiyac var. Hətta belə araşdırımı-

son məqalə ilə məhdudlaşdırmaq lazımdır. Bizdə çox ciddi şübhə var ki, belə nöqsanlar təşkilatın digər araşdırımlarında da mövcuddur, etik araşdırma prinsipləri dəfələrlə pozulmuşdur. Belə olan halda, qrupun adının hallandığı, müəllifi kimi təqdim olunduğu digər araşdırımlara da inam etmək olmaz.

- Bundan sonrakı gözləntiləriniz nədən ibarətdir, səhvin necə aradan qaldırılmasını gözləyirsiniz?

- İSİM öz fəaliyyətini ictimaiyyət üçün açıq olmaq prinsipi əsasında qurur. Bu məqsədə də biz daim jurnalistlər ənənəvi ünsiyətini ümumiyyətdə cəmiyyətin iqtisadi və sosial proseslərdən xəbərdar olması, mərkəzin fəaliyyəti barəsində mütəmadi olaraq düzgün xəber almaları üzərində qururuq. Bu səbəbdən də jurnalistlərə six temasda olan, mətbuat nümayəndələri üçün daim açıq olan mərkəz bu hələ Etik Jurnalistika Prinsiplərinin və Araşdırıcı Prinsiplərinin kobud pozulması kimi qiymətləndirir. Bu çox ciddi məqamdır və bu hal jurnalistikən bəzi nümayəndələrinin öz peşə borclarını düzgün icra etməməsi və cəmiyyəti səhv məlumatlandırmalarının göstəricisidir. Bu nöqsan aradan qaldırılmalıdır. Araşdırıcı-jurnalist öz araşdırımları zamanı faktları yoxlamalı və yenidən yoxlanılmalıdır. Belə məqalənin ərsəyə gəlməsində cavabdeh olan digər məsul şəxslər də bu məqamların yenidən yoxlanılmasında iştirak etməlidir. Məqalədə istifadə olunan faktlar mənbələrə əsaslanmalıdır. Yalnız bundan sonra araşdırma məqalə nəşr olunmalıdır.

Təəssüf ki, bunların heç birinə emel olunmayıb. Müsahibə üçün zəng olunmayıb, məsələ ilə bağlı heç bir münasibet soruşulmayıb. Məqalənin daxilində isə İSİM və onun rəhbərinin adına ardıcıl istinadlar edilib. Belə olan halda, araşdırıcı-jurnalist və bu məqalə nəşr etmiş saytlar öz səhvlərinin qısa zamanda etiraf etməlidirlər. Bu etiraf ictimaiyyət üçün açıq formada edilməlidir. Etirafın ardınca, heç bir gecikmə olmadan edilən səhvlər aradan qaldırılmalıdır. Bütün bu proseslər şəffaf şəkildə, səhvin səbəbləri ictimaiyyət üçün izah edilməklə görülməlidir. İSİM olaraq, biz məhz bu cür davranışın gözləyirik və bu istiqamətdə də çalışacaqıq. Əks halda hüquqi müstəvidə mübarizəmizi davam etdirəcəyik.

YAP Mərkəzi Seçki Qərargahının Qobustan rayon şöbəsi növbəti toplantısını keçirib

Qarışdan gələn parlament seçkiləri ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyası Mərkəzi Seçki Qərargahının Qobustan rayon şöbəsi tam gücü ilə seçki hazırlıqlarını davam etdirir.

Dünen Qobustan rayon şöbəsində keçirilən Şura və Qərargah üzvlərinin birgə iclasında YAP Qobustan rayon təşkilatının sədri Füzuli Gülaliyev məlumat verərək bildirib ki, YAP Mərkəzi Seçki Qərargahının işməyllidə keçirilən müşavirəsi bizim üçün yeni fəaliyyət istiqamətləri müəyyənəşdirir: "Xüsusən partiya fəalları üçün YAP Sədrinin müavini-icra katibi, Baş nazirin müavini Əli Əhmədovun seçki hazırlıqları ilə bağlı tövsiyə və tapşırıqları onların fəaliyyətinin əsas xəttini təşkil edir. Xüsusən, ölkəmizdə mövcud olan siyasi ab-hava, Prezident İlham Əliyevin xarici və daxili siyasetinin uğurları, iqtisadiyyatımızın davamlı inkişafı, əhalinin rifah halının yüksəlməsi, sahiblik, əmin-amanlıq partiyamızın qələbəsini şərtləndirən əsas amillərdir. Tebii ki, bu müsbət dəyişikliklər qarşısında gelən parlament seçkilərində YAP-in parlaq qələbə qazanmasında mühüm rol oynayacaqdır".

YAP -in zəngin seçki təcrübəsi olduğunu bildirən F. Gülaliyev qeyd etdi ki, partyanın rayon təşkilatı parlament seçkilərinə hazırlıq məsələlərini xususi diqqət mərkəzində saxlayır: "Bununla belə bu istiqamətdə daim müasir seçki texnologiyaları öyrənilir və istifadə olunur. Buz ötən seçkilərdə də səməreli seçki texnologiyalarından istifadə etməklə müsbət nəticələr əldə etmişik. Ona görə də partiyamızın fəalları seminarlar, treninglər vasitəsi ilə seçki biliklərini və təcrübələrini daim artırımlıdır. Buz həmisiq çalışırıq ki, qanunvericiliyə uyğun olaraq seçki kampaniyasına rəsmi start verildikdən sonra bütün prosedur qaydalarına əməl edək. Namizədlərin irəli sürüləməsi, onların xeyrinə imzaların toplanması, seçki komissiyalarında məşvərətçi səs hüquqlu üzvlərin və müşahidəçilərin müəyyənəşməsi, təbliğat qruplarının yaradılması və s. məsələlər qarşısında duran əsas vəzifələrdir. Artıq birinci mərhələdə nəzərdə tutulan tədbirlər yerinə yetirilməkdədir. Çalışmalıq ki, bu vəzifələrin öhdəsinə layiqince gələk. Ona görə də seçkilərə rəsmi start verilənə qədər üzərimizə düşən vəzifələri yerinə yetirməliyik".

Sonda parlament seçkiləri ilə bağlı geniş fikir mübadiləsi aparılmaqla təklif və tövsiyələr dinlənildi.

R.HÜSEYNOVA

Çexiya Prezidenti Miloš Zeman sentyabrda Bakıya gələcək

Çexiya Azərbaycana iqtisadi əməkdaşlıqla bağlı yeni təkliflər irəli sürecək. Bu barədə Trend-ə Azərbaycanın Çexiyadakı səfiri Fərid Şəfiyev deyib. O bildirib ki, Çexiya hökuməti Azərbaycanın kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat infrastrukturunu və başqa sahələrdə çex şirkətlərinin genişləndirilməcəyinə böyük ümidi bəsləyir. Diplomat qeyd edib ki, iki ölkə arasında işbirliyinin genişləndirilməcəyinə böyük ümidi bəsləyir. İSİM olaraq, biz məhz bu cür davranışın gözləyirik və bu istiqamətdə də çalışacaqıq. Əks halda hüquqi müstəvidə mübarizəmizi davam etdirəcəyik.

- Ümumiyyətlə, sözügedən araş-

Xəbər verdiyimiz kimi, ABŞ-in Vircinya ştatında iki jurnalıstan canlı televiziya yayımı zamanı qətlə yetirilib. Verilən məlumatlara görə, WDBJ7 TV-nin 24 yaşlı müxbiri Alison Parker və 27 yaşlı operator Adam Ward Bedford əyalətində müsahibə zamanı öldürülüb. Canlı yayım zamanı güllə və müsahibin qış-qırıq səslərini eşitmək mümkün olub. Polisin bildirdiyinə görə, onlar hadisəni araşdırırlar və hələ də şübhəli şəxsi axtarırlar.

Ekspertlərin sözlərine görə, ABŞ-da söz azadlığının qarşı hücumlar, jurnalıstanın qətlə yetirilməsi adı hala çevrilməkdədir. Təessüf doğurucu məqam ondan ibaretdir ki, jurnalıstanın ölümüne heç kəs reaksiya vermədi. Halbuki Azərbaycanda məişət zəminində baş vermiş mübahisə zamanı döyülmüş, lakin sonradan xəstəxanada dünyasını dəyişmiş jurnalının vəfatını ister ABŞ, isterse də, Avropa institutları global probleme çevirməyə cəhd göstərirlər. Hətta hər zaman Azərbaycana qarşı qərəzli mövqə tutmuş "Human Rights Watch", "Amnesty İnternational" və digər beynəlxalq təşkilatlar azərbaycanlı jurnalının ölümü ətrafında ajiotaj yaratmağa cəhdler göstərdikləri bir vaxtda, ABŞ-da canlı yayımında iki jurnalının qəsdən qətlə yetirilməsinə susurlar. Amma biz bir daha ABŞ-dakı insan hüquqları və söz azadlığının vəziyyətinə güzgü tutmaqla problemləri həmin qərəzli təşkilatların diqqətine çatdırmaq istədik. Çünkü dünyaya demokratiya dərsi keçməyə cəhd edən ABŞ ilk növbədə elə öz sərhədləri daxilində demokratiyanın bərqrər olmasına, insan hüquqlarının qorunmasına çalışmalıdır. Hər

və təhsil müəssisələri işçilərinin Wikileaks-dən istifadəsini yasaqladı.

2012-ci ilin yanvar ayında "Sərhədsiz reportörler" təşkilatının ekspertləri bu sahədə ABŞ-in reytingini 27 bənd üzrə aşağı salıblar. 2013-cü ildə mətbuat azadlığının qlobal indeksində ABŞ 47-ci mövqədə dayanıb. "Uol-Striti zəbt et" hərəkatının aksiyalarını işıqlandıran jurnalıstanın nümayişçilərə qarşı polisin qəddar davranışına cavab olaraq, ABŞ-in bu sahədə beynəlxalq reytingi aşağı salınıb. Həmin dövrə 80-dən

artıq jurnalıstan polisin qəddar davranışının hədəfinde olduğu elə ABŞ-in öz KİV-nin yaydığı məlumatlardan da bəlliidir.

Bununla belə, Çin Xalq Respublikasının

Alison Parker

Adam Ward

rək: "ATƏT-in öz mövqeyi ola bilər, lakin bu mövqə ABŞ ərazisində heç bir hüquqi qüvvəyə malik deyildir."

Bir sözlə, görünən odur ki, ABŞ-in haqqında təqdim olunanlar əsl reallığa tərs mütənasibdir. Öz gözündə "tük" görməyən ABŞ başqalarının gözündə "tük" axtarır və qısa zaman ərzində "demokratiyanın triumfunu" tələb edir. ABŞ unutmamalıdır ki, təkcə konstitusiyani qəbul etmək üçün ona 11 il,

ABŞ-da söz azadlığına "atəş" açılır...

Lakin hər zaman Azərbaycana qarşı qərəzli mövqə tutmuş "Human Rights Watch", "Amnesty İnternational" və digər beynəlxalq təşkilatlar azərbaycanlı jurnalının ölümü ətrafında ajiotaj yaratmağa cəhdler göstərdiyi bir vaxtda, ABŞ-da canlı yayımıda iki jurnalının qəsdən qətlə yetirilməsinə susur

kəs bilməlidir ki, XXI əsrə ABŞ-da hələ də ağ və qaralara qarşı münasibətdə ciddi problemlər qalmaqdadır. Problem o qədər kritikdir ki, Obamanın prezident seçilmesi belə bu ölkədə irqi ayrı-seçkiliyin aradan qaldırılmasına kömək etməyib. Əger həqiqətən de ABŞ təqdim edildiyi kimi demokratik ölkədir, nə üçün bu ölkə insan alverinə, fahişəliyə məcbur etməyə, irqi diskriminasiyaya və insanların oğurlanmasına qadağa qoyan beynəlxalq konvensiyaları hələ də ratifikasiya etməyib? ABŞ insan hüquqlarının müdafiəsi ile bağlı 9 əsas beynəlxalq sənəddən yalnız 3-ü ilə bağlı üzərinə öhdəlik götürdüyüնü bəyan edib.

Həmçinin ABŞ-da ksenofobiya və irqçiqliq qorxulu səviyyədə inkişaf tempinə malikdir. Sosiololoqlar hesab edirlər ki, ABŞ əhalisinin 15-20 faizini ksenofob adlandırmaq olar. Təxminən o qədər də amerikalının düşüncəsinə görə, islam dininin daşıyıcılarının bu və ya digər formada hökumətdə təmsilciliyinə imkan vermək olmaz. Eyni zamanda, ABŞ-da uşaq hüquqlarının qorunması ilə bağlı vəziyyət narahatlıq doğurmaya bilməz. Ölkənin 15 ştatında qanunvericilik qaydasında uşaqlara bədən cəzası verilməsi yasaq deyil. Onlara cəza verilərkən yeməkden məhrumetmə, naşatır spirtinin tətbiqi və s. kimi qeyri-insani təzyiq vasitələrindən istifadə olunur.

Ən dəhşətli də odur ki, ABŞ-da söz azadlığının qorunması sahəsində ciddi problemlər mövcuddur. Məsələn, bir neçə il önce ABŞ-da bir qrup senator Amazon.com-u, Wikileaks özünü serverlərində çıxarmağa məcbur etdi. Elə həmin tarixlərdə Barack Obama administrasiyası dövlət qurumları

"2013-cü ildə ABŞ-da insan hüquqlarının vəziyyəti ile bağlı 2014-cü ildə yayıldığı hesabat"da qeyd olunur ki, ölkədə bu sferada vəziyyət getdikcə pisleşməkdədir. Hesabatda vurğulanır ki, ABŞ bu günədək uşaq, ana və əlliñin hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı beynəlxalq konvensiyalara qoşulmamışdır. Hesabatda göstərilir ki, ABŞ xüsusi xidmet orqanlarının uzun müddət ərzində PRISM xəfiyyə programından istifadə etməsi beynəlxalq hüquq və insan hüquqlarının kobud şəkildə pozulmasıdır. Burada xüsusi olaraq vurğulanır ki, ABŞ-in dönyanın müxtəlif ölkələrində pilotsuz uçuş aparatlarından istifadəsi dinc əhali arasında coxsayılı itkilərlə müşayiət olunub. O cümlədən 2004-cü ildən Pakistanada ABŞ pilotsuz təyyarələri 376 uçuş həyata keçirib və nəticədə 926 nəfər dinc insan həlak olub. Elə bu yerdə ABŞ-in yaradıcılarının fikirləridə yerinə düşür. Benjamin Franklin deyirdi ki, ABŞ üçün "demokratiya - qurdun və quzunun axşam yeməyinə nəyin yeyiləcəyini səsə qoymaları anlamındadır...". Təbii ki, bu halda "demokratik" səsvermə nəticəsində 2/1 nisbətində quzunun "hüquqları qorunmaqla", "demokratik yolla" qurdun həzmi-rəbiyyəsindən keçəcəkdir.

qun ümumi qəbul edilmiş prinsiplərini deyil, məhz ABŞ-in hüquqi aktlarını əsas götürməyə məcburdurlar. Bunların təsdiqi kimi, Texas ştatının prokuroru Qreq Ebbotun bəyanatını misal gətirə bilərik. Prokuror ATƏT DTİHB-in tərkibində olan müşahidəcilərin seçki mentəqələrinə 30 metrdən artıq yaxınlaşacağı təqdirdə onların cinayət məsuliyyətinə cəlb ediləcəkləri barədə xəbərdarlıq etmişdi. Həmin qurumun rəhbərinə prokurorun ünvanlılığı məktubdakı aşağıdakı fikirlər xüsusi olaraq diqqəti cəlb edir: "Əger ATƏT-in üzvləri öz demokratik sistemlərini yaxşılaşdırmaq üçün ABŞ seçki hüququ haqqında daha çox öyrənmək istəyirlərə, bu halda Texas hakimiyyəti ilə müzakirələr aparmalıdır. ABŞ-in hüdudları kənarından gəlmış qrup və ya ayrı-ayrı şəxslərin bizim seçki prosesinə təsir etmək və ya ona müdaxilə etmək hüququ yoxdur." DTİHB-in seçki prosesində şəxsiyyət vesiqələrindən istifadənin vacibliyi ilə bağlı iradına Texas prokurorunun orijinal cavabına diqqət yeti-

ölkəni köləlikdən azad etmək üçün 89 il, qadınlara səs hüququ vermək üçün 144 il və bütün vətəndaşları qanun qarşısında bərabər etmək üçün düz 188 illik zaman kəsiyi lazımdır. Halbuki Şərqdə ilk dəfə qadınlara səsvermə hüququ elə Azərbaycanda verilib. Bu da onu göstərir ki, demokratiya məhsul deyil, o, xalqın ruhunda cəmləşərək reallaşır. Ona görə də, silahlı zor tətbiq etməklə demokratiya olmur və təəssüf ki, demokratik dövlət quruculuğu yolunda atdıği bütün bu geçmişmiş addımlar belə ABŞ-i demokratiyanın örnəyi ola biləcək bir dövlətə çevirə bilməyib.

Düşünürük ki, son olay - iki jurnalının canlı yayımıda qətlə yetirilməsi bir daha həm ABŞ, həm də dünya üçün mesaj oldu. Artıq hər kəs bilməlidir ki, ABŞ təqdim edildiyi kimi demokratik ölkə deyil, o da müəyyən inkişaf mərhələsindədir.

"Ses" Analitik Qrupu

28 avqust 2015-ci il

Ermənistan məhvə sürüklənir

Elşad Mirbaşiroğlu: "ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrleri işgalçı ölkə olan Ermənistani tutduğu qeyri-konstruktiv mövqeyindən çəkindirməlidir"

Beynəlxalq güclərin, eləcə də ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlerinin Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə ikili yanaşmaları Ermənistani işgalçılıq siyasetini davam etdirməyə həvəsləndirib. Bu da Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin uzun illərdir ki, dondurmuş münaqişə olaraq qalmasına gətirib çıxarib.

Politoloq Elşad Mirbaşiroğlu "Ses" qəzetiinə açıqlamasında bildirib ki, Dağılıq Qarabağ münaqişəsi ile bağlı Azərbaycan tərefinin mövqei məlum olduğunu halda Ermənistən mövqeyi belli deyil: "Azərbaycan tərefi Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin tezlikle həll olunmasının tərəfdarıdır. Danışıqlar isə uzun müddət davam edə bilmez. Azərbaycanın güclənməsindən işgalçı ölkə olan Ermənistən təşvişə düşür. Bu gün həm de Ermənistən əhalisi kütəvi şəkildə ölkəni tamamile tərk edir. Bunun da əsas səbəbi hakim rejimin korrupsiya çirkabına bulaşması ve orada yaşamaq üçün heç bir şəraitin olmaması ilə bağlıdır. Artıq ermənilər dərk edirlər ki, eger Dağılıq Qarabağ münaqişəsi ile bağlı Azərbaycan və Ermənistən arasında müharibə başlasa, bu müharibədə Ermənistən məglubiyəti labüddür. Yeni Ermənistən məglub olacaqdır. Belə olan halda da ermənilər fəlakətə sürüklənəcəklər. Ermənistən heç bir gücü yoxdur ki, güclənməkdə olan Azərbaycan ordusunun qarşısına çıxsın". "Rusyanın təsiri altında olan Sarkisyan rejimi ATƏT-in Minsk Qrupunun sühə təklifinə nə dərəcədə razılıq vere biler" sualına cavab olaraq politoloq vurğulayıb ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrliyində məsələlərə daha çox nəzareti həyata keçirən məhz Rusiya tərəfidir: "Bu güne qədər Rusiya tərefinin təşkilatlılığı ilə Dağılıq Qarabağ münaqişəsi ətrafında danışıqlar aparılıb. Amma ireliyə doğru heç bir nəticə olmayıb. ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrleri işgalçı ölkə olan Ermənistəni tutduğu qeyri-konstruktiv mövqeyindən çəkindirməli id. Çünkü ATƏT-in Minsk Qrupu Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həllində vasitəçi təref kimi üzərinə öhdəliklər götürüb. Bu öhdəliklər yerinə yetirilmirsə, bu halda həmsədrlerin tərkibi dəyişdirilməlidir. Qısaca onu demək olar ki, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həlli məsələsində ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlerinin fəaliyyəti fealiyyətsizlikdən başqa bir şey deyil".

GÜLYANƏ

Rusiya Avropanın nəfəsini Çinlə kəsəcək

Cin getməyə hazırlaşan Rusiya prezidenti Vladimir Putin Çinin dövlət başçısı Si Cinpin ilə görüşəcək. SIA-nın Qerb mətbuatına istinadən verdiyi xəbərə görə, Putin 2-3 sentyabr tarixində Çində II Dünya Müharibəsi zamanı Yaponiya üzərində əldə olunmuş qəlebənin 70 illiyinə həsr olunan mərasimə qatılacaq. Mərasim sonrası Putin Çin dövlət başçısı ilə ikitərəfli görüş həyata keçirəcək. Görüş zamanı iki ölkə arasında 20-dən çox müqaviləyə imza atılacaq. Rusyanın Çindəki səfiri Andrey Denisov imzalanacaq müqavilənin maliyyə, investisiya və nəqliyyat da daxil olmaqla bir çox sahələri əhatə edəcəyini bildirib. Denisov Rusiya və Çin arasındaki əlaqələrin genişlənməsini yüksək qiymətləndirib.

Məlahət İbrahimqızı: "Azərbaycanda səhiyyə sahəsində davamlı olaraq İslahatlar həyata keçirilir"

Azərbaycanda səhiyyə sahəsində davamlı olaraq İslahatlar həyata keçirilir. Bu İslahatların nəticəsində ölkə səhiyyəsi inkişaf edir". Bu fikirləri yap.org.az saytına açıqlamasında Milli Məclisin Sosial siyaset komitəsinin üzvü Məlahət İbrahimqızı deyib. M.İbrahimqızı bildirib ki, hökumət tərəfindən dərman vasitələrinin qiymətinin tənzimlənməsi də aparılan İslahatların tərkib hissəsidir. Onun sözlerinə görə, bütün bunlar vətəndaşların maraqlarına xidmət edir. "Bilirlərin ki, Azərbaycan hökuməti bu məsələ ilə bağlı xeyli vaxtdır ki, məşğul idi. Baş nazirin müavini Əli Əhmədov vaxtaşırı olaraq dərman vasitələrinin qiymətlərinin tənzimlənməsi ilə əlaqədar görülən işlər bareədə ictimaiyyətə açıqlamalar verirdi. Artıq bu yöndə konkret addımlar atılır və yüzlər dərman vasitəsinin qiymətləri Tarif Şurası tərəfindən tənzimlənilər. Bu günlərdə bu məsələ ilə bağlı daha bir qərar qəbul olundu. Bir çox dərmanların qiymətləri aşağı salınıb ki, bu da əhalinin yüksək qiymətləndirilir. Ümumiyyətə, dövlət səhiyyə müəssisələrində tibbi xidmət pulsuzdur. Dərman vasitələrinin qiymətinin aşağı salınması da insanların maraqlarına xidmət edən addımdır. Bütün bunlar Azərbaycan Prezidentinin sosial məsələlərin həllinə daim böyük diqqət göstərməsinin bariz nümunəsidir"- deyə, M.İbrahimqızı vurğulayıb.

2015-ci ilin noyabr ayında Bakıda Amerika-Azərbaycan Ticarət Palatasının ticarət missiyası həyata keçiriləcək

Amerika-Azərbaycan Ticarət Palatası bu il noyabrın 18-20-də Bakıda ticarət missiyası həyata keçiriləcəyini elan edib. Tədbir ABŞ kommersiya xidmətinin təşkilatı dəstəyi, "Bloomberg Media" şirkətinin informasiya dəstəyi, "AmCham Azerbaijan" və "Azpromo" şirkətlərinin, Azərbaycan Yüksək Texnologiyalar Parkının və Amerika-Türkiyə Ticarət Palatasının köməyi ilə keçiriləcək. Ticarət missiyasının məqsədi Azərbaycan iqtisadiyyatının şaxələndirilməsinə yönəlmış səylər çərçivəsində ABŞ-dan olan potensial tərəfdaşları yeni texnologiyalar və xidmətlərlə bağlı layihələr üçün sərməye qoyulmasına və öz məhsulları üçün yeni bazarlar yaradılmasına cəlb etməkdir. Qarşıdakı ticarət missiyası Amerika şirkətlərinə Azərbaycan bazarını öyrənmək, regiondakı aparıcı ekspertlər, Azərbaycan hökumətinin rəsmiləri ilə əlaqələr yaratmağa imkan verəcək. Kənd təsərrüfatı, bank və maliyyə sektorlarında, neft-kimya sənayesində, təhsil, energetika, qida məhsulları sənayesi, təbabət, informasiya texnologiyaları, tikinti, yüngül və ağır sənaye, əczaçılıq sənayesi, nəqliyyat-logistika sektor və turizm sahələrində ixtisaslaşan ABŞ şirkətləri, xidmətlərin təchizatçıları, sərməyədarlar və məsləhətçilər missiyada iştirak etməyə dəvət olunublar.

BMT Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumuna hazırlıqla əlaqədar Təşkilat Komitəsinin ilk icası baş tutub

BMT Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumunun 25-27 aprel 2016-ci il tarixində Bakıda keçirilməsi ilə bağlı Təşkilat Komitəsinin yaradılması barədə 2015-ci ilin 24 iyul tarixində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyev tərəfindən Sərəncam imzalanmışdır.

2013-cü ilde keçirilmiş II Ümumdünya Mədəniyyətlərərəsi Dialoq Forumu çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyev ilə BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı üzərə Ali Nümayəndəsi Nasser Əbdüleziz əl Nassir arasında baş tutmuş görüşdə BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumun Bakıda keçirilməsi razılaşdırılmışdır. 2014-cü ilin sentyabr ayında BMT Baş Assambleyası çərçivəsində BMT SA Nazirlər Toplantısında bununla bağlı qərar qəbul edilmişdir.

2015-ci ilin 18-19 may tarixində Bakıda keçirilmiş III Ümumdünya Mədəniyyətlərərəsi Dialoq Forumunda iştirak etmek üçün ölkəmizə səfər etmiş Nasser Əbdüleziz əl Nassir ölkə başçısı İlham Əliyev tərəfindən qəbul edilmiş və Azərbaycanın foruma ev sahibliyi etməsi ilə bağlı məsələlər bir dəfə müzakirə edilmişdir.

27 avqust 2015-ci il tarixində Bakı Biznes Mərkəzində söyügedən forumun təşkili ilə bağlı Təşkilat Komitəsinin ilk icası keçirilib.

İclasda təşkilat komitəsinin sədri mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev çıxış edərək, tədbirin beynəlxalq əhəmiyyətini qeyd etmiş və BMT-nin bu mühüm Sammitinin ölkə başçısı İlham Əliyevin himayəsi ilə keçiriləcəyini diqqətə çatdırılmışdır. Xüsusi, vurğulanmışdır ki, Azərbaycan dövlətinin mədəniyyətlərərəsi dialoq sahəsində global səviyyədə həyata keçirdiyi layihələrin, xüsusi, ölkə başçısı Cənab İlham Əliyevin təşəbbüsleri və Heydər Əliyev Fondu Prezidenti, YUNESKO və İSESKO-nun xoşməramlı səfəri Mehriban Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyətinin nəticəsi olaraq, belə bir yüksək səviyyəli tədbirin ölkəmizdə keçirilməsinə BMT tərəfindən etimad göstərilmişdir.

Daha sonra Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Beynəlxalq Əməkdaşlıq şöbəsinin müdürü, Təşkilat Komitəsinin katibi Vasif Eyvazzadə təqdimatla çıxış etmişdir. Təqdimatda BMT SA Qlobal Forumun ev sahibi ölkəsi üçün əhəmiyyəti, onun imicinin müsbət təsirleri və müasir beynəlxalq çağırışlarla bağlılığı qeyd edilmişdir.

İclas zamanı Təşkilat Komitəsinin üzvləri - Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov, Daxili İşlər nazirinin müavini Oruc Zalov, Dövlət Məqrasiya xidməti reisinin müavini Pərviz Musayev, Dini Qurumlarla iş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri müavini Gündüz İsmayılov və digərləri çıxış edərək tədbirle bağlı təmsil etdiyi qurumların üzərinə düşən öhdəliklərin lazımı səviyyədə yerinə yetiriləcəyini bildirmiş, tədbirin yüksək səviyyədə təşkili üçün zəruri olan tələblərin tez bir zamanda müəyyən edilməsi və müvafiq fəaliyyət planının hazırlanması zərurətini qeyd etmişlər.

Yekunda qərara alınmışdır ki, cari ilin 8-12 sentyabr tarixlərində ölkəmizə səfər edəcək BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının nümayəndə heyəti ilə tədbirin təfərrüatları ilə bağlı müzakirələr aparıldıqdan sonra ayrı-ayrı qurumlar arasında vəzifə bölgüsü müəyyən edilsin.

ZÜMRÜD

"Qriqoryanın dediklərini bütün erməni xalqı təsdiqləyir"

Andranik Qriqoryanın dediklərini bütün erməni xalqı təsdiqləyir". Bu sözəri SIA-ya hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov Ermənistən silahlı qüvvələrinin hərbçisi, hazırda Azərbaycanda saxlanılan Andranik Qriqoryanın verdiyi müsahibədə səsləndirdiyi faktlara münasibət bildirərkən deyib

Onun sözlərinə görə, Qriqoryan müsahibəsində bizim ilədir dediyimiz faktları öz dili ilə etiraf etdi: "Öslində, bu müsahibə məni təccübələndirmədi. Çünkü bizim illərdir dediyimiz sözəri o, öz dili ilə etiraf etdi. Təbii ki, erməniyətə oxanmaq olmaz. Bütün dünya bilir ki, ermənilər riyakar, yalançı, qəsbkar və işgalçi bir xalqdır. Ermənistən bu gün formal olaraq müstəqildir. Hami Ermənistən iqtisadiyyatının Rusyadan asılı olduğunu görür. Əgər Rusiya Ermənistənə qarşı təzyiqi artırısa, Ermənistən çəşqin vəziyyətə düşər. Ermənistən iqtisadiyyatı və ordu acınacaqlı vəziyyətdədir. Serj Sarkisyan və onun ələltisi kimi hakimiyətə gelən Seyran Ohanyan onsuza da məsuliyyətə cəlb olunacaq". Bu yaxınlarda Ermənistən mətbuatına müsahibə verdiyini deyən hərbi ekspert həmin müsahibədə Ermənistənə ağılsız siyasetini davam etdirir. Bunu yaxınlarda Ermənistənə xalqı anlamalıdır ki, Azərbaycan heç vaxt onlara pis gün arzulamayıb. Əksinə, Ermənistən özü Azərbaycana qarşı ağılsız mövqə ilə özünü çətin vəziyyətə qoyub. Azərbaycan sadəcə ərazi bütövlüyü bərpa etmək istəyir. Bunun üçün de Ermənistən ordu geri çəkilməlidir. Onlar bu müsahibəni olduğu kimi vermİŞDILƏR". Üzeyir Cəfərov 2001-ci ilde Ermənistənə səfəri zamanı qarşılaşlığı faktlardan da söhbət açıb: "2001-ci ilde biz ATƏT xətti ilə Ermənistənə səfər etdik. Səfər zamanı onlara sərbest ünsiyyət qurduq. Doğrudan da, ermənilərin bir çoxu Azərbaycan itirdiklərinə görə çox təessüflənlər. Biz həmçinin Şuşaya, Xankəndinə, Laçınə da səfər etdik. Erməni vətəndaşları ilə söhbət zamanı onlar açıq şəkildə etiraf edirdilər ki, Dağılıq Qarabağ məsəlesi bir qrup cinayətkarın hakimiyətə yiyeənmesi üçün bir vasita idi. Ermənistən xalqı başa düşməlidir ki, onların hakimiyəti səhv yoldadır. Onların yeritdiyi siyaset səhvdir və bu siyaset onları gec-tez iflasa gətirib çıxarıcaq".

Cari ilin iyun ayının 19-dan Ermenistanın daxili vəziyyəti hər an sosial partlayış və ya inqilabın baş verə biləcəyi durumdadır. Dünən yada işgalçi dövlət kimi tanınan Ermenistan prezidentinin işgalçi siyaseti nəticəsində iqtisadi blokadaya düşən ölkə əhalisi aqlı, səfəlat və psixoloji böhran içindədir. Artıq erməni xalqı "Öldü var, döndü yoxdur" şüarı ilə fasılısız mitinglər keçirir. Proseslərin gəidi göstərir ki, müxalif qüvvələr məqsədlərinə çatana, yeni Serj Sarkisyanı hakimiyətdən kənarlaşdırana qədər mübarizə aparmaq niyyətindədir. İrs partiyasının təmsilcisi Zarui Postancıyan hakimiyətin təklifindən danışarkən 2008-ci il prezident seçkilərini xatırladı: "Həmin vaxt müxalifət güclərindən biri "Orinas Yerkir" partiyası idi. Partiya 2008-ci ildə seçkilərin saxtalaşdırılmasına, qanun pozuntularına şərık olaraq hökumətdə yer qazanmaq üçün hakimiyətlə sözleşməyə getdi. Abramyanın təklifi də bizi seçki cinayətlərinə şərık etmək cəhdidir. Onlar xalqın səsini oğurladılar, bu, oğurluqdur, cinayətdir. Biz indi oğrunu təqib edirik və onlar bu dəfə gizlənməyi bacarmayacaqlar".

Qatil, bandit Serj Sarkisyan

Ermenistanda nəşr olunan "Arm Today" qəzetiñin yazdıığına görə, Ermenistan prezidenti Serj Sarkisyanın dinc əhalinin qatili olması artıq beynəlxalq aləmdə də öz əksini tapıb. O, həm də öz ölkəsində qatil, cani kimi tanınıb. 2008-ci ildə Ermenistanda keçirilən prezident seçkilərindən sonra xalq küçə və meydanlara çıxaraq seçkinin saxtalaşdırılmasına, zorakılıq hallarının baş alıb getməsinə, prezidentliyə digər namizədlərin seçki qarargahlarının yandırılmasına və seçicilərə hədə-qorxu gəlinməsine ciddi etirazını bildirdilər. O zaman dinc aksiya iştirakçıları gülləbaran edildi. Resmi məlumatda 13 nəfərin qətə yetirildiyi bildirildi. Qeyri-rəsmi məlumatlarda isə 100-dən çox aksiya iştirakçısının öldürülüşü barədə məlumat verilirdi. Bu, həmin vaxt Ermenistan prezidenti "seçilmiş" Serj Sarkisyan'dan öz xalqına ilk "töhfə" idi". Qəzetiñin yazdıığına görə, Ermenistan prezidenti məlum cinayətin motivləri, kimlər tərəfindən təşkil olunduğunu və qatilərin kimliyini də çox yaxşı bilir. Artıq Ermenistanda yerli əhali Serj Sarkisyanı öz millətinin qatili kimi tanır. Bu yaxınlarda Ermenistanda keçirilən mitinqde çıxış edən sabiq prezident Levon Ter-Petrosyan Serj Sarkisyanı bandit adlandıraq deyib: "İndi çox əhəmiyyətli gün, ölkəmizin əsl sahiblərinə çevriləməzle başa çatacaq hərəkatın əvvəlidir. Bu məqsədə çatmaq üçün hamimiz küçələre çıxmış, hakimiyət qəsbəkarı və bandit olan Serj Sarkisyanın istefasına qədər mübarizə aparmalıq. Ləqeyd qalmamalıq. Əfsuslar olsun ki, bütün diktorlar kimi, Ermenistandakı hakimiyət də üzərinə düşən məsuliyyəti anlamır. Sarkisyan iqtidarı siyasi müxalifə qarşı informasiya blokadası, mitinq və etiraz aksiyalarının qadağan edilməsi, polisə qorxutmaq, həbsxanalar və silahlı ram etməye çalışmaq vasitəsilə qanunsuzluqlara əl ataraq yalançı "stabillik" görüntüsü yaratmağa çalışır. Qatılın, cinayətkarın, banditin, at oğrusunun adını çekməyin. Beyində qəzəb doğurur, ürəyi de bulandırır. Bu ölkədə heç kim S.Sarkisyanı hörmət etmir, onu prezident kimi saya salır. Çünkü onun elləri günahsız insanların qanına batır. O, çoxlu sayda uşaqların, qocaların,

odur ki, Ermenistanda iqtisadi tənezzül davam edir və cari ilde infilyasiya daha da artacaqdır. Bu səbəbdən böhranın həle uzun müddət davam edəcəyi proqnozlaşdırılır. Məhz buna görə de, Ermenistanda dözülməz vəziyyət nəticəsində işgalçi ölkəni tərk edənlərin sayı da artmaqdadır.

Cari ilin əvvəlindən ölkəni 12 min əhali tərk edib

yətə salmışdır ki, o vəziyyətdə çıxməq üçün belə 100 il vaxt lazım olacaq".

Bununla yanaşı, dövlət başçısı İlham Əliyev Azərbaycanın çoxmillətli və çoxkonfessiyalı ölkə olduğunu diqqətə çatdıraraq qeyd etmişdir: "Neca olur ki, dünyada əhalisinin 99 faizinin bir millətin nümayəndələrinə aid olan ölkədə - Ermenistanda ksenofobiya haqqında hekayədən danışırlar. Nə üçün digər millətlərin nümayəndələri orada özlərinə yer tapa bilmirlər? Lakin Azərbaycan öz ərazisində çoxlu etnik qrupların nümayəndələrinin və müxtəlif dini etiqadı olan insanların yaşaması tarixində bu gün də qürur duyur. Ölkəmiz bu gün bütün din-

Ermənistanda siyasi, sosial-iqtisadi və demografik böhran: səbəblər və nəticələr

Hakimiyəti total saxtakarlıqla ələ keçirən Serj Sarkisyan'a qarşı etiraz aksiyaları genişlənir

qadınların vəhşicəsinə qətlə yetirilməsinin təşkilatçısı və iştirakçısı olub".

Ermenistan mətbuatı onu da yazır ki, S.Sarkisyan Rusiyanın qazın qiymətini artıracağından xəbərdar olmuş, lakin susmağa üstünlük verib. Eyni sözləri qazın qiymətini bahalaşdırmaq fikrinə düşən Rusiyani ittihəm etməyə başlayan Ermenistandan Ekspert Cəmiyyəti baredə də demek olar. Tənənnimş politoloq Stepan Qriqoryan bəyan edib ki, Rusiyanın Ermenistanla münasibətdə yürüdüyü hazırlı siyasetdə kifayət qədər mühüm elementləri var: "Rusiyada deyirlər ki, siz bizdən qaça bilməzsınız, qiyməti artırıq da, siz axıradək bizimlə olacaqsınız, hər nə etməyimzdən asılı olmayıraq!"

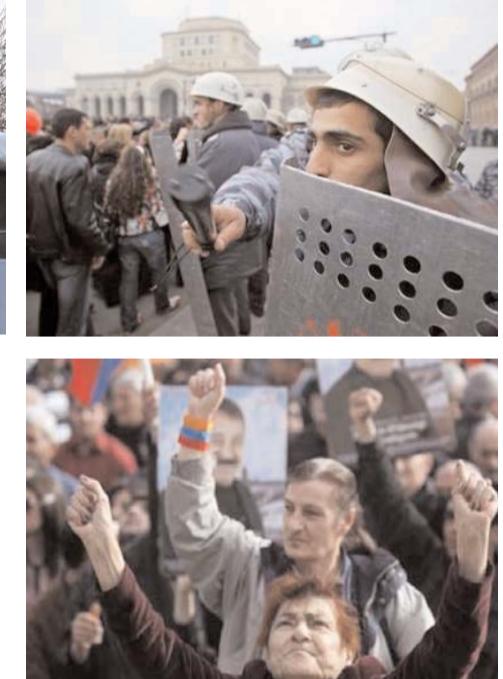
İşgalçi ölkənin ümumi borcu 5 milyard dollara yaxındır

Hazırda bütün sahələrdə iflasa uğrayan Ermenistanın dövlət borcu rekord səviyyəyə çatmışdır. Ermenistan Mərkəzi Bankının hesabatına görə, ölkənin xarici borcu gəlirləri 60 faiz üstələyir. Bu isə son 10 il üçün ən böyük göstərici hesab olunur. Bu baxımdan hökumət yaranan problemləri həll etmək iqtidarından deyil. Çünkü Ermenistan tamamilə iflasa uğrayıb və borc içinde olan ölkənin rəhbərliyi nə edəcəyini bilmir.

Son rəsmi məlumatlara əsasən, ölkənin ümumi borcu 5 milyard dollara yaxındır. 2015-ci ilin birinci rübündə Ermenistanın dövlət borcu ümumi daxili məhsulu 52,8 faiz, xarici borcu isə 44,9 faiz üstələmişdir. Elektrik enerjisinin tariflərinin artırılmasından sonra isə, əhalinin hökumət inamı tamamilə itmişdir. Bu hal əhalinin yaşayış səviyyəsinin daha da pisleşməsi deməkdir. Ermenistanda cari ildə də iqtisadi göstəricilər yaxşıya doğru dəyişməmişdir. Nəticədə, yoxsulluq səviyyəsi bir qədər də artmışdır və bunun yaxlılığı doğru dəyişməsi de gözlənilmir. Ermenistanın Avrasiya İqtisadi İttifaqına daxil olması heç bir müsbət effekt verməmiş, əksinə, mənfi təsir etmişdir. Ermenistanın Gömrük İttifaqına üzv olması isə başqa ölkələrlə ticarət əlaqələrini dəha da məhdudlaşdırılmışdır.

Ermenistan Məqrasıya Xidmetinin verdiyi rəsmi məlumatına görə, 2015-ci ilin əvvəlindən ölkəni 12 min əhali tərk etmişdir. Amma qeyri-rəsmi mənbələrə görə bu, deyildiyindən dəfələrle çoxdur. "Armenia today" yazır ki, son bir il ərzində Ermenistandan köçənlərin sayıda artım müşahidə edilməkdədir. Əhalinin ölkəni tərk etməsinin səbəbləri əvvəlki illərdəki kimi dəyişməz olaraq qalır. İnsanlar səfələdən, hüquqsuzluqdan, işsizlikdən, hakimiyət orqanlarının özbaşınalığından, rüşvət və korrupsiyadan cana doymuşlar. Mövcud demografik problemlər sosial kataklizmləri dəha da süreləndirmişdir. Ölkənin sosial problemlərini aradan qaldırmak üçün kifayət qədər siyasi-iqtisadi resurslara malik olmaması isə demografik problemlərin hakimiyətlə xalq arasında ciddi qarşışdırmanı şərtləndirməsinə zəmin yaratmışdır. Politoloqların sözlərinə görə, ölkənin bele bir ağır duruma gəlməsinin səbəbi məhz Ermenistan prezidenti Serj Sarkisyanıdır. Çünkü torpaqları işğal altında saxlamaqla Ermenistan özünü Azərbaycan və digər qonşu ölkələrlə regional əməkdaşlıqdan məhrum etmişdir və bunun nəticəsi Ermenistandakı köklü yoxsulluqdur. Ermenistan əhalisinin 50 faizdən çoxu yoxsulluq həddindən aşağı səviyyədə yaşayır. Beləliklə, bu, məhz həmin siyasetin, təcavüzün və işşalın nəticəsidir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev milli mətbuatın yaranmasının 140 illiyi münasibətlə Mətbuat Şurasının idarə Heyətinin üzvləri ilə görüşündə erməni xalqının özünün kriminal diktatura rejimində əziziyət çəkdiyini bildirərək demişdir: "Bu rejim erməni xalqını elə pis vəziy-

lərin və etnik qrupların nümayəndələri üçün bir evdir. Bu gün qlobal miqyasda Azərbaycan müxtəlif din və etnik qrup nümayəndələrinin sülh şəraitində birlikdə yaşamasının yaxşı nümunəsidir. Buna görə də qurban və təcavüzkar arasında fərq qoymalıdır. Təcavüzkar məsuliyyətə cəlb edilməlidir".

Beləliklə, bütün bunların fonunda Ermenistanda sosial-iqtisadi böhran getdikcə dərinləşir. Erməni sosioloqların araşdırmasına əsasən, əhalinin, təxminən 60%-i ölkədəki iqtisadi vəziyyətdən narazıdır və son günlər baş verən hadisələr isə bu narazlığın pik nöqtəsinə qalxmasına getirib çıxıb. Bir sözə, bu gün Ermenistan ordusunun hansı vəziyyətdə olmasını həm biz, həm dünya ictimaliyəti, həm də Serj Sarkisyan özü çox gözəl bilir... Bütün bunlar Ermenistanın üzləşdiyi problemlərin miqyasının daha da genişlənəcəyini, ölkənin təkəcə sosial-iqtisadi yox, həm də siyasi müstəvidə böhrana düşəcək olacağını göstərir. Bu vəziyyətdə isə Ermenistanın bir dövlət olaraq məhv məhkumluğu labidür.

A.SƏMƏDOVA

“Demokratiya naminə” xəyanət

Bu status bilavasitə Xədicə İsmayıla aiddir

Demokratiya” sözünü öz inhisarına almağa çalışan radikal müxalifet yeri gəldi-gəlmədi xarici anti-azərbaycançı dairələrin bunların beyninlərinə yeridiklərini elə bu ad altında nümayış etdirməyə çalışır. Danışanın dilini kəsən, vətəndaşının üstünə it qısqırdan, adamını at ayaqlarının altında xincim etdirən, milli-mənəvi dəyərləri ni yalnız tarix kitablarında axtaran Qərbin ixrac məhsuluna çevrilən bu demokratiya deyilən nəsne bizim bəzi “azarkəşlərin” sığınacaq mənbəyinə çevrilir. Əslində, nə tələb etdiklərinin özləri belə fərqində deyillər. O mənada ki, onların tələb etdikləri birmənəli şəkildə illərdir ki, Azərbaycanda bərəqərar olmuş hüquq və azadlıqlardır. Sadəcə, xarici dairələrin əli-qolu bağlı qulu kimi özünü sağa-sola çırpan bəziləri üçün “demokratiya” pərdəsi satqınlaşdırın, xəyanətin örtüyünə çevrilir, onu gizlətmək üçün istifadə olunur.

Xatırlatmaq yerine düşər ki, istə Bakıda keçirilən “Eurovision” musiqi yarışması, istərsə də ilk Avropa Oyunları zamanı həmin xarici dairələrin “demokratiyasının şeyirdələri” qismində özünü yeyib-tökən bəzi insanlar təxribat xarakterli bir kampaniya başlatmışdır. Həmin kampaniyanın adını “demokratiya naminə oxu” qoyan bu insanlar dərk etmirdilər ki, oynadıqları oyunların məzgi hər kəsə bəlli idir. Azərbaycan vətəndaşları xalqı, dövləti satmaq, ölkənin əldə etdiyi uğura ləkə yaxmaq üçün yaxa cıran bu insanların hansı məzhəbə qulluq etdiyini anlayırdı. Maraqlıdır ki, onların xəyanətkar oyunları heç xarici ölkələrdən gələn qonaqların belə diqqətini cəlb edə bilmirdi. Çünkü bütün dünya bunların sadəcə vətəndaşlığına, kütlüyüne və məntiqsizliyinə gülürdü. O sebəbdən ki, bir musiqi yarışmasını siyasi oyunların girdabına salmaq istəyi onların əsl məqsədlərindən xəber verirdi və onlar öz kimlik-

lərini ele açıq bürüzə vermişdilər ki, yalançı demokratların bütün çirkinlikləri üzərinə yayılmışdı.

İndi de buna oxşar bir vəziyyət yaranıb. Ölkəmizdə keçiləcək seçkilərə bir neçə ay qalmasına baxmayaraq bəzilərinin demokratiya qazı yenə de fişqırmak üçün yer axtarır. Hətta qanunu qəsden pozan, qanunvericiliyin tələbini yerinə yetirməyənler tapılır ki, bu yalançı demokratiya pərdəsinin altında öz eməllərini gizlətməyə çalışılar.

Məsələn, ölkə qanunlarını pozan və bunun qarşılığında ölkə qanunvericiliyinə əsasən məsuliyyəti müyyənəşdirilən Xədicə İsmayılin artıq bir neçə müddətdir ki, məhkəməsi gedir və hər məhkəmə zamanı da öz ətrafında sünə ajilotaj yaratmaq və təxribatçılıq cəhdələri etmək istəyir, ancaq heç bir nətəcə əldə edə bilmir. Doğrudur, Xədicə İsmayılin sonuncu məhkəmə zamanı boş yerə səs-küy qaldırmaqla xarici sefirliklərin, bir sıra qərəzli təşkilatların diqqətini özünə tərəf yöneltməyə çalışsa da, heç bi şəyə nail olmayıb. Vəziyyətin belə alınacağının görən Xədicə İsmayılin növbəti məhkəmə zamanı vaxt isteyib. Bu yerde sual etmək istərdik: “Ötən məhkəmə zamanı Xədicə İsmayılin “qəhrəmanlıq simvolu” düzəltməye çalışırdı və bildirirdi ki, guya “heç nədən qorxmursan, ne qədər iş verirlər, versinlər”. Bu gün ne oldu ki, diz çöküb zaman isteyirsən? Ancaq onu da bilməlisən ki, töretdiyin qanunsuz eməllərinə görə cəzani çekməlisən, daha vaxt istəməmelisən.

“Azadlıq” qəzeti, eləcə də “Azadlıq” Radiosu

onun cinayətlərini örtbasdır etməyə çalışıdı

Ancaq görünür, nə Xədicə İsmayıllı, nə de “Azadlıq” Radiosunun əməkdaşları bunu anlayıblar. Anlasayıdlar məhkəmə prosesində səs-küy salmazdılardı. Söz yox ki, Xədicə İsmayıllı bu vasitə ilə bir daha sübut edib ki, bu gün onun xəyanətkarlıq əməllərinin və digər cinayətlərinin məhz “Azadlıq” qəzeti, eləcə də “Azadlıq” Radiosu örtbasdır edir. Ölkənin digər mətbə organeları isə əsl reallığı yazaraq, onun cinayətlərinin gerçək sıfırlarını ictimai rəyin nəzərinə çatdırır. “Azadlıq” qəzeti və “Azadlıq” Radiosu isə daim Azərbaycan əleyhinə işləyən qüvvələrle iş birliyində olundular üçün, həmçinin, erməni dəyirmanına su tökdüyü üçün Xədicə İsmayıllı üçün bu qədər önemli olub. Söz yox ki, onun məhkəməsində bir sıra səfirlər əməkdaşlarının da olmasına fürsət bilən Xədicə İsmayıllı onların qarşısında guya “azabkeş müxalifətçi” rolunu oynamaya çalışıb. Hətta qanun pozuntusu qarşılığında ona müyyən edilən məsuliyyəti belə “demokratiya ağalarına” xidmət üçün əsirgəmir. Beləsinə nə demək olar? Bunların demokratiya anlayışının sərhədlerinin bu qədər dar olması insanda təccüb doğurur.

Axi, nə gözleyirlər, nə istəyirlər? Ölkədə xoas yaratmaq, özbaşınalıq etmək, xarici ermənipərəst dairələrin təhrikli ilə icazəsiz aksiyalar keçirmək və sonda da məsuliyyətdən kənardə qalmamqm? Tərədilən hər bir əməlin məsuliyyəti mövcuddur və demokratik, qanunun alılıyının təmin olunduğu Azərbaycanda kimliyindən asılı olmayaq hər kəs qanun qarşısında bərabərdir. Kimlərinə əli kimlərinə ətəyindən deye onların məsuliyyətdən kənardə qalması mümkün deyil. Demək ki, “demokratiya namine” edilən xəyanətin, satqınlığın, ara qarışdırmanın cəzası var və bu ceza çekilməlidir. Bu status, bilavasitə Xədicə İsmayıllı aiddir.

Ü.ƏSGƏROV

Avstriyada 50 miqrantın meyiti olan yük maşını aşkarlanıb

Avstriya polisi 50 miqrantın meyiti olan yük maşını aşkarlayıb. Ölüm səbəbi kimi havasızlıqdan boğulma göstərilir. Trend-in RIA Novosti-yə istinadən verdiyi məlumatda əsasən, bu barədə Avstriyanın “Krone” qəzeti xəber yayıb. Məlumatda bildirilir ki, hüquq-mühafizə orqanları 3 nəfər qeyri-qanuni miqrant daşıyıcısını saxlayıb. Onlardan biri avturfurqonda Avstriyanın Bruck-an-der-Lyate rayonunun sərhəddindən 34 qaçğını daşıdığını etiraf edib. Yük maşınınında havasızlıqdan əziyyət çəkənlərin şikayetinə məhəl qoymayan sürücü Serbiya sərhədindən Avstriyaya kimi fasiləsiz sürüb.

Penitensiar xidmətin toydan dönən dörd əməkdaşı Şəkida həlak oldu

Penitensiar xidmətin toydan dönən dörd əməkdaşı Şəkida avtomobilə dərəye aşaraq ölüblər. Kanal S-ə (Region TV) istinadən xəber verir ki, hadisə Şəki-Qax yolunun 17-ci km-də Şəkinin Göynük kəndi ərazisində qeydə alınıb. Belə ki, qəza zamanı Şəki sakini Əlizadə Elşən Akif oğlu idarə etdiyi 99-GK-948 dövlət nömrə nişanlı “Sayfa” markalı avtomobile Şəki istiqamətində hərəkətdə olarken qefildən idarəetməni itirib. İdarəetmədən çıxan avtomobil bir neçə dəfə yuvarlanaraq yol kənarında dərəyə aşıb. Neticədə sürücü ilə yanaşı avtomobilde olan sənəsinlər Şəki sakini Abdullayev Araz Gündüz oğlu, Sədiyev Asif Çingiz oğlu və Şəkinin Aşağı Göynük kənd sakini Mustafayev Seymur Hüseyn oğlu alıqları bedən xəsəretləri neticəsində elə hadisə yerindəcə dünyalarını dəyişiblər. İlkən məlumatlara görə, qəza zamanı ölen şəxslər gecə saatlarında Qax rayonundan toy mərasimindən gelmişlər. İlkən ehtimala görə qəzanın yüksək sürət səbəbindən baş verib. Qəza gecə saatlarında baş versə də, hadisədən ancaq səhər saat 8 radələrində xəber tutulub. Faktla bağlı Şəki rayon Prokurorluğununda araşdırılmalar aparılır. Qeyd edək ki, qəza zamanı dünyasını dəyişən 4 nəfər Şəki penitensiar müəssisənin əməkdaşları olduğu bildirilir.

Avropa Məhkəməsi ondan razı olsun

SAMİR

Müxalifətdə kimse bir xeyirli iş görse, hamısı bir ağızdan “Avropa Məhkəməsi ondan razı olsun, Strasser razı olsun, nə bilim, “Human Rights Watch” razı olsun və sairə. Xədicə İsmayıllı sonuncu məhkəməsində kartof satdıqlarını da etiraf edib və məhkəməyə deyib ki, elə hökm çıxarıb ki, Avropa Məhkəməsində gülməsinlər. Bu da bir təzyiq vasitəsidir. “Hörmətli” Xə DJ demək istəyir ki, siz nə qərar çıxarmağınızdan asılı olmayaraq onsun da işi Avropaya göndəracayık. Eybi yoxdur, gəndərin. Dünyada 236 dövlət var, bu dövlətlərin hər birindən gün ərzində Avropa Məhkəməsi-nə 5-6 şikayət gəlir. Biri də səninkı olsun. Sənə növbə çatana qədər iş-işdən keçər. Tak şto, başını aşağı sal (türkün məsəli), cəzəni çək. Vaxt da gülə kimi uşub gedəcək.

Ibrahim İbrahimilinin məhkəmədə iştirak etməsi isə lap həngame olub, Şahvələd Çobaninoğlundan tutmuş başqa xırda-mirdaya qədər hamısı orda idi. Bir sözə, Ağır Cinayətlərin qarşısındaki çayxanın stollarını bir təhər doldurdular. Ofisiantla dalaşan sonunda cəbhəcini “istəfa” bəyanatlarının da şahidi oldu. Artıq öyrəniliblər, kiminlə dalaşırlarsa, “istəfa” deyə anıqlırlar. Ofisiant “istəfa” sözünü eşidib nece qəçdisə, bəlkə heç işe bir də gələsi olmadı. O, nə bilir “istəfa” nədir. Qorxub qəcib ki, bu söz nəsə ağır bir şeyə oxşayır.

Bir neçə maraqlı nüansi qeyd edek. Xədicənin işində zərərçəkmiş şəxs Tural Mustafayevin atası Mustafayev Bulut Bahadur oğlu şahid ifadəsində bildirib ki, ailəsi ile birgə Göyçay şəhərində yaşayır, Mustafayev Tural Bulut oğlu onun yegane övladıdır. Tural 2000-ci ilde Göyçay şəhər Rəsul Rza adına 1 sayılı tam orta məktəbi demək olar ki, əla qiymətlərlə bitirib, məktəbə 6 yaşında gedib, oxuduğu dövrə müəllimlərinin sevimli olub. Onun sağlamlığı, psixoloji durumu ilə bağlı heç bir problemi olmayıb, ağıllı, sakit uşaq olub. Söhbət zamanı Bulut kişiñin gəlini Şəfa Turalın Bakıda kimlərə qoşulduğunu, onun günü-gündə dəyişdiyini, uşaqlarından, ondan soyudduğunu, ona görə də ailəni qoruyub saxlamaq xatirinə Bakıya, Turalın yanına getmək istədiyini bildirib. Daha sonra da Bakıya gedib. Lakin təxminən 2013-cü ilin noyabr ayında Tural “Azadlıq” Radiosundan özərizəsi ilə işdən çıxıb. Atası bildirib ki, Tural işdən çıxmasının səbəbi kimi X.İsmayıllı ilə aralarında yaranan narazılığı göstərib. Narazılığın səbəbini sorusuda da bu barədə bir söz deməyib. Tural, sadəcə, olaraq onu bildirib ki, X.İsmayıllı ilə aralarında narazılıq olub, onsun da Xədicə onu orada işləməyə qoymayacaq, ona görə də radiodakı işindən uzaqlaşıb. Təxminən 2014-cü ilin yanvar ayının əvvəllerində Tural Xədicə ilə münasibətlərinin yenidən düzəldiyini və onun köməkliyi ilə “Meydan” televiziyanı işə düzəldiyini bildirib. Söhbətlərin birində “Meydan TV”nin rəhbəri Emin Millinin Almaniyada yaşadığını, X.İsmayıllı ilə münasibətlərinin çox yaxın olduğunu, dost olduğunu deyib. Gəlini Şəfa da təxminən 2014-cü ilin əvvəllerində uşaqları ilə birlikdə Bakıya gəlib. Bakıda yaşadıqları dövrə Turalla gəlinin arasında elə bir ciddi narazılıq olmasına eşitməyib. Ancaq Şəfa həmin dövrə Turalla spirtli içki içməsini, evə gec gəlməsini, bəzən işə ümumiyyətə, gəlməməsini, tamam dəyişdiyi bilidir. Oğlu Tural əvvəller namaz qılıb, spirtli içki içmədiyindən, birdən-birə içki içməsini başa düşə bilməyib, özündən soruşanda Tural bunları boynuna almayıb. Atası deyib ki, Tural “Azadlıq” Radiosuna işə girdiyi dövrden namazdan uzaqlaşıb, Bakıya gedəndən sonra tamam dəyişib.

Eşitdiyimə görə, AXCP-də çox adam Xədicədən qorxur. Ən çox isə Əli Kərimli hürkür. Onu müdafiə etmələri də məhz ona göredir. Bəs Əli Kərimli niyə qorxur? Onların Lerik macəralarından sonra Əlidə belə bir qorxu yaranıb. Bu haqda növbəti dəfə.

Sosial təminat hüququ

*Sosial təminat hüquq
Azərbaycan Respublikası
Konstitusiyasının 38-ci
maddəsində əks olun-
muşdur. Sosial təminat
dövlətin sosial funksiya-
si ilə birbaşa bağlıdır.
Bu hüquq onu ifadə
edir ki, özünü saxlamaq
qabiliyyətindən məhrum
olmuş, yaxud başqaları-
na nisbətən cəmiyyətdə
daha çox sosial müda-
fiyət ehtiyacı olan şəx-
sin öz yaşayışını təmin
etmək üçün dövlətdən
müəyyən məbləğ əldə
etmək haqqı vardır. Bu
zaman fərdə əvəzsiz
olaraq müəyyən məb-
ləğdə pul vəsaiti və di-
qər güzəstlər edilir.*

Dövlət büdcəsinə yiğilan və sosial məqsədlər üçün ayrılan pul sosial təminata xərclənir. Bu hüquq dövlətin iqtisadi inkişafından asılı olduğundan, hər dövlətdə fərqli xarakter daşıyır. Qanunda göstərilir ki, hər kəsin sosial təminat hüququ vardır, amma bununla belə, ilk növbədə, onun ailə üzvləri sözügedən səxse yardım etməlidir.

Sosial təminat vəsaitlərinin toplandığı qurum Dövlət Sosial Müdafiə Fondudur. O, aztəminatlı ailələrin sosial təminatlarla maliyyələşdirilməsi ilə məşğul olur. Dövlət sosial siğorta sistemi dünyanın bir çox ölkələrində mövcuddur. Sosial təminatlar pensiya, müavinət formasında müntəzəm olaraq qanunda göstərilmiş vaxtda ödənilməlidir. Aşağıda qeyd olunan hallar sosial təminat hüququnu müəyyən edir:

- * Qanunla müyyəyən edilmiş yaş həddinə çatdıqda ;
- * Xəstəliyi olduqda ;
- * əlliliyi olduqda ;
- * ailə başçısını itirdikdə ;
- * əmək qabiliyyətini itirdikdə ;
- * işini alıxında .

* İşsiz olduğda.
Pensiyaya çıxməq üçün yaş həddi kişilər üçün 63, qadınlar üçün 60 yaş həddində müyyən-ləşdirilmişdir. Amma zərərli, ağır işlərlə məşğul olan şəxslər üçün pensiya yaşı 5-10 il azaldılır. Xəstəlik o zaman sosial təminat hüququnun istifadəsinə səbəb olur ki, şəxsin peşə fəaliyətini uzun müddətə dayandırmaq zəruriyi varanır.

Aile başçısının itirilmesi dövlət bütçesinə gələn gəlirin azalmasına səbəb olduğundan, ailə başçısını itirən ailə sosial təminat almaq hüquq qazanır. Belə ki, ailənin yetkinlik yaşına çatmamış üzvlərinin hər birinə pensiyanın minimum məbləğindən az olmayaraq pensiya müəyyən olunur (müharibədə həlak olmuş vətəndaşın uşaqları, valideynləri, dul arvadı; vəfat etmiş şəxsin uşaqları ve uşaqlara baxmağa görə ailə üzvlərinindən biri).

Əlliilik sağlamlığın, əmək qabiliyyətinin həmişəlik pozulmasıdır. Qanunvericiliklə müəyyən səbəblərdən əllil olmuş şəxslərə dövlət təqaüdünün təyin olunması və ödənilməsi qaydaları nəzərdə tutulur. Əlliiliyə görə pensiyalar aşağıdakı hallarda müəyyən olunur: müavinət, əlliiliyə görə müavinət, sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara müavinət ailə başçısını itirməyə görə müavinət, müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş bəzi kateqoriya şəxslərə kommunal, nəqliyyat və digər xidmət-

*əmək zədəsi və ya peşə xəstəliyi olduqda;
* ümumi xəstəlik;
* hərbi xidmət vəzifələrini yerinə yetirərkən yaralanma, kantuziya, zədələnmə və ya xəstələnmə.

Əmək qabiliyyətinin itirilmesindən asılı olaraq əllilik 3 qrupa bölünür, əllilik qrupu xüsusi həkim-ekspert komissiyası tərəfindən müəyyən edilir. İşsizlik də sosial təminat sistemine qoşulmaq üçün əsasdır. Burada sosial təminat hüququnun həyata keçirilməsi səbəbi şəxsin obyektiv səbəblərdən özünün iş qüvvəsini sərf etmək üçün iş tapa bilməməsidir. Bu zaman işsiz qalmış vətəndaşa dövlət öz maliyyə imkanları çərçivəsində işsizlik müavinəti ödəyir. Pensiyalar əmək və sosial pensiyalar olmaqla 2 qrupa bölünür. Əmək pensiyası müəyyən yaş həddinə çatmış və müəyyən iş stajı olan vətəndaşlara verilir. Sosial pensiyalar isə stajdan və işləməkdən asılı olmayaraq yuxarıda sadalanın hallarda ödənilir.

Əyani təhsil alanlar üçün 18 yaşadək) uşaqlarına müavinət, valideynlərinə itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların qəyyumlaharına (himayəçilərinə) müavinət, bir yaşı nadək uşağı olan aztəminatlı ailələrə müavinət daxildir. Birdəfəlik müavinətlərə radiasiya qəzasının ləğvində iştirak etmiş və həmin qəza nəticəsində zərər çekərək əlil olmuş şəxslərə hər il müalicə üçün müavinət, uşağın anadan olmasına görə müavinət, dəfn üçün müavinət daxildir. Dövlət qulluqçularına ömürlük müavinət, yaşa görə müavinət, əlliyyə görə müavinət, sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşı nadək uşaqlara müavinət ailə başçısını itirməyə görə müavinət, müvafiq icra hakimiyyət orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş bəzi kategoriyalı şəxslər

Pensiya təminatı "Vətəndaşların pensiya təminatı haqqında" qanunla tənzimlənir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 38-ci maddəsinə əsasən hər kəs qanunla müəyyən olunmuş yaş həddinə çatdıqda, xəstəliyinə, əlliyyinə, ailə başçısının itirdiyinə, əmək qabiliyyətinin itirdiyinə, işsizliyə görə və qanunla nəzərdə tutulan digər hallarda sosial təminat hüququna

kommunal, nəqliyyat və digər xidmətlərə görə müavinətlərdən bireyin neçəsinə hüquq olan şəxslərə yalnız bir növ müavinət təyin edilir. Bu müavinətlər istisna olmaqla, digər növ müavinətlərə hüquq olan şəxslərə həmin növ müavinətlərin hamısı təyin oluna bilər.

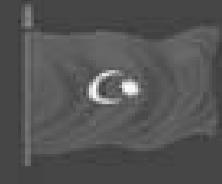
Sosial müavinətlərin məbləğinin müəyyənləşdirilməsi Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin səlahiyyətlərinə daxildir və

İnsanların konstitusiya ilə müəyyən olunan sosial təminatının əsas hüquqlarından biri də sosial müavinət almaq hüququdur. Sosial mübleğin müəyyənleşdirilməs fermanlar ilə həyata keçirilir. Sosial müavinətlərin məbleğine ildə bir dəfədən az olmamaq şətirlə indeksləşdirilmək kifayət baxılır.

al müavinətlər qanunvericiliklə müyyəyen edilmiş qaydada ayrı-ayrı kateqoriyalı şəxslərə sosial yardım göstərilməsi məqsədilə aylıq və ya birdəfəlik ödənilən pul vəsaitidir. 2006-cı ilə qədər respublikamızda sosial müavinətlərlə bağlı vahid normativ akt mövcud olmamış, bu məsələ müxtəlif qanunvericilik aktları ilə tənzimlənmişdir. 07. 02. 2006-cı il tarixdə “Sosial müavinətlər haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul olunduqdan sonra, sosial müavinətlərin təyin olunması və verilməsinin hüquqi əsasları, eləcə də, bu sahədə yaranan digər münasibətlər bu Qanunla tənzimlənməye başlanmadı.

Sosial müavinətlərin təyin edilməsi müddəti onun hansı tarixdən və hansı müddətə təyin edilməsi əhatə edir. Müavinət almaq hüquq yaranan hər bir şəxsin istenilən vaxt müavinət təyinatı üçün müraciət etmək hüququ vardır. Müavinətlər əvvəlki tarixinən çoxu üç il müddətinə təyin edilə bilər, lakin bu müddət “Sosial müavinətlər haqqında” Qanunun qüvvəyə mindiyi tarixdən, 01. 01. 2006-cı ildən əvvəlki dövrü əhatə edə bilməz. Dövlət qulluqçularına ömürlük və yaşa görə müavinətlər ömürlük, əlibiliyə görə müavinət əllilik müddətinə görə, sağlamlılıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara müavinət 18 yaşındadək

Sosial müavinətlər təqdim olunma əsaslarından asılı olaraq iki qrupa, aylıq müavinətlərə və birdəfəlik müavinətlərə ayrıılır. Aylıq müavinətlərə dövlət qulluqçularına ömürlük müavinət, yaşa görə uşaqlara müavinət 18 yaşındadə uşaqların müvafiq icra hakimiyəti orqanı tərəfindən müyyən edilmiş saqlamlıq imkanlarının məhdudluğunu müdдətinə, aile başçısının itirməyə görə müavinət, vəfat etmiş şəxsin uşaqlarına 18 yaşına

**Azerbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kültürv İformasiya Vasıtalarının İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduunun maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” istiqaməti cərçivəsində hazırlanıb

çatanadək (əyani təhsil alanlara təhsilini bitirenlədək, lakin 23 yaşdan çox olmamaq şərtilə), vəfat etmiş şəxsin 18 yaşına çatanadək sağlamlıq imkanlarının məhdudluğu müəyyən olmuş 18 yaşından yuxarı əsil uşaqlarına əllilik müdafiətine, vəfat etmiş şəxsin 8 yaşındək uşaqlarına baxan və yaşından, əmək qabiliyyetindən asılı olmayaraq işləmeyən valideynlərindən qardaş bacı, baba və

uşağıın bir yaşı tamam olan ayın sonunadək, radasiya qəzası nəticəsində eziyyət çəkmiş şəxslərə hər il müalicə üçün müavinət müraciət edilən aydan sonraki ayın 1-dək ildə bir dəfə ödənilməklə əllilik və ya sağlamlıq imkanlarının məhdudluğunu müddətinə təyin edilir. Uşağın anadan olmasına görə və dəfn üçün birdefəlik müavinətlər müraciətetmə müddətindən asılı olmavaraq təyin edilir.

İşsizlik müavineti passiv tədbir növüdür, vətəndaşlara müeyyən bir vaxt ərzində aktiv iş axtarmaq üçün imkan vermək və onlara bu müddətdə maddi köməklilik göstərmək məqsədilə təyin edilir.

Azerbaycan Respublikasının 35-ci ve 38-ci maddələrinə əsasən hər kəs işsizliyə görə sosial təminat hüququna malikdir və işsizlərin dövlətdən sosial təminat almaq hüququ vardır. Vətəndaşlarla işsiz statusu verilməsi və işsizlik müavinətinin təyin edilməsi “Məşğulluq haqqında” Azerbaycan Respublikasının Qanunu ilə tənzimlənir. Ünvanlı dövlət sosial yardımı yoxsulluğun mənfi nəticələrinin yüngülləşdirilməsi, aztəminatlı təbəqənin sosial rifah halının yüksəldilməsi və onların sosial müdafiəsinin təminatı üçün nəzərdə tutulur və aztəminatlı ailələrə dövlət tərəfindən göstərilən pul vardırıdır.

*Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru*

Təhlükəli qidalar ölüm yayır

Dünyada hər il təxminən 2 milyon insanın, xüsusiətən yaşlıların ölümü təhlükəli qidalara bağlıdır. AZERTAC "lenta.ru" saytına istinadla xəber verir ki, erzaq məhsullarının tərkibində olan patogen bakteriya, virus, parazit və ya kimyəvi maddələr ishalan dan tutmuş xərcəngə qədər 200-dən çox xəstəliyə səbəb olur. Qiida məhsulları üçün daim yeni təhlükələr var. Erzaq məhsullarının istehsal texnologiyasında, bölgündürməsi və istehlakı, eləcə də etraf mühitdə baş veren dəyişikliklər, mikroblara müqavimət və digər bu kimi amillər hər bir ölkənin milli qida təhlükəsizliyi sistemi üçün problemlər yaradır. Bununla yanaşı, beynəlxalq ticarət əlaqələrinin genişlənməsi təhlükəli məhsulların yayılması ehtimalını artırır.

Dünya Səhiyyə Təşkilatı bildirir ki, istifadə edilən qida məhsullarının təchizatı mənbələri getdikdən sonra, bütün ölkələrdə ərzaq təhlükəsizliyi sistemlərini gücləndirmək lazımdır. Bu səbəbdən, Dünya Səhiyyə Təşkilatı qida təhlükəsizliyinin möhkəmləndirilməsinə, o cümlədən qida ilə ötürülən xəstəliklərin yayılmasının qarşısını almağa çalışır. Eyni zamanda, BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO) da beynəlxalq informasiya şəbəkəsi vasitəsilə ərzaq təhlükəsizliyi sahəsində fövqələdə hadisələr haqqında bütün ölkələri xəbərdar edir. Qida təhlükəsizliyi ortaq bir məsuliyyətdir. Ərzaq istehsalı zəncirində hamı təhlükəsizlik qaydalarını gözləməlidir. Bu qaydalarla fermərlər və istehsalçılar, eləcə də satıcılar və istehlakçılar ciddi əməl etməlidirlər.

Sərxoş dünya çempionu qızıl medali ilə təksidə ödəniş etdi

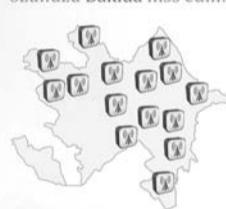
2015-ci il çəkic atma üzrə dünya çempionu Pavel Faydek təksidə gediş haqqı əvvəzine qızıl medalını təqdim edib. Trend bu barədə "The Independent" qəzeti istinadən məlumat verir. Avqustun 23-də çəkic atma üzrə 80,88 metr neticə göstərən polşalı atlet birinci yerdə qərarlaşır. Qızıl medalın itdiyini ertsəsi gün müəyyən edən idmançı dərhal polisə müraciət edib. Hüquq müdafiə orqanlarının əməkdaşları taksi sürücüsünü tapıb. P.Faydekin gediş zamanı sərxoş olduğunu deyən sürücü medali geri qaytarıb.

Azərbaycanda ilk dəfə!

585 Daşınan şəhər telefon xidməti

Şəhər-kənd arasındakı rəqəmsal ucurum darmadağın edildi!

585-xx-xx telefon nömrələrinə sahib olan, özünüzü Bakıda hiss edin!

Republikanın bütün əhaliyindən payızın keçirilən hər bir şəhərdə 585-xx-xx telefon nömrələrinə sahib olan, özünüzü Bakıda hiss edin!

Telefon nömrəsi Republikanın istənilən bölgəsində dəyişməzdir.

Mobil telefon və hər neyndə dəyişməz istənilən, Republikanın bütün əhaliyindən payızın keçirilən 585-xx-xx.

CDMA simsiz rəbitə xidmətində

Qızıl nömrələr

15 Aylıq abunə haqqı

* CDMA şəbəkəsi Bakı şəhəri daxil olmaqla respublikanın bölgələrini əhatə edir.

"Aztelekom" MMC
www.aztelekom.org
www.facebook.com/AztelekomMMC
Az 1122, Bakı şəhəri, Tbilisi 187
(+944 12) 344 00 00

012-122 QAYNAR XƏTT
Zənglər pulsuzdur

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə biler.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzəRTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500

Ses

Son sahifə

28 avqust

Güləşçilərimiz dünya çempionatında daha iki bürünc medal qazanıblar

Bosniya və Herseqovinanın paytaxtı Sarayevoda keçirilən yarışmada güləşçilərin dünya çempionatında Azərbaycan yığması daha iki bürünc medal qazanıb. Azərbaycan Güleş Federasiyasından AZERTAC-a bildiriblər ki, çempionatın ilk iki günde yunan-Roma güləşçiləri yarışıb. Ölkəmizi Fail İsgəndərov (42 kq), Zaur Nuriyev (46 kq), Xancavad Məcidzadə (50 kq), Elvin Mustafayev (54 kq), Məhəmmədəli Həsənov (58 kq), Ramin Cəfərov (63 kq), Ülvi Qənizadə (69 kq), Nəzərşəh Fətullayev (76 kq), Uğur Hacılı (85 kq) və Camal Feyziyev (100 kq) təmsil ediblər. Yarışın ilk gündə Azərbaycan güləşçilərindən Xancavad Məcidzadə bürünc medal qazanıb. Növbəti gün 42, 46, 69, 76 və 85 kq çəkide yarışan yunan-Roma güləşçilərimiz 2 bürünc medalla sahib olublar. Fail İsgəndərov ilk görüşdə İran güləşçisine uduzub. Rəqibin finala çıxmazı ilə təsəlliverici görüşə qatılan güləşçimiz Türkiye temsilçisine qalib gəlib və bürünc medal görüşünə haqq qazanıb. Həlledici görüşdə Meksika idmançısına da qalib gələn Fail İsgəndərov dünya çempionatının bürünc medalına yiyələnib. Ülvi Qənizadə isə ilk görüşdə Rusiya idmançısına uduzub. Rəqibin finala yüksəlməsi ona bürünc medal şansı verib. Təsəlliverici görüşdə ardıcıl olaraq Qırğızıstan və Türkmenistan temsilçilərinə qalib gələn Ülvi bürünc medal uğrunda görüşə çıxbı. Türkiye güləşçisi üzərində gərgin keçən görüşdə qazandığı qaləbə sayesində temsilçimiz mundialın bürünc medalına sahib olub. Beləliklə, yarışın ilk gündə mübarizə aparan yunan-Roma güləşçilərimiz yeniyetmələrin dünya çempionatını 3 bürünc medalla başa vurublar.

"Astana" və BATE Çempionlar Liqasının qrup mərhələsində!

Futbol üzrə UEFA Çempionlar Liqasında play-off mərhələsinin 1. oyunlarına yekun vurulub. Qol.Az-in məlumatına görə, keçiriləcək beş oyunla qrup mərhələsinin bütün iştirakçıları bəlli olub. "Mançester Yunayted" səfərdə "Brügge"nin (Belçika) qonağı olub. Öz meydanında keçirilən ilk oyunda rəqibinə 3:1 hesabı ilə qalib gələn İngiltərə klubu cütün favoriti hesab olunur. Səfərdə rəqibinə 4:0 hesabı ilə qalib gələn Mançester temsilçisi Çempionlar Liqasının qrup mərhələsində oynamaq hüququ əldə edib. Digər oyunlara gəldikdə APOEL (Kipr) öz medyanında "Astana" (Qazaxıstan) ilə qarşılaşıb. İlk oyunda rəqibinə 1:0 hesabı ilə qalib gələn "Astana" səfərdə tarix yazıb. Rəqibi ilə 1:1 bərabər qalan Qazaxıstan klubu tarixində ilk dəfə Çempionlar Liqasının qrup mərhələsinə vəsiqə qazanıb. Leverkuzen "Bayer"i evdə "Latsio"nu (İtaliya) 3:0, CSKA (Moskva) isə Portuqaliya "Sporting"ini 3:1 hesabı ilə məğlub edərək qrup mərhələsində oynamaq hüququ əldə edib. "Partisan" (Serbiya) isə BATE-ni (Belarus) 2:1 hesabı ilə məğlub etsə də, bu mərhələni keçməyə kifayət etməyib. İlk görüşdə 1:0 hesabı ilə qalib gələn BATE qrup mərhələsində oynamaq hüququ qazanıb.

"Mançester Siti" dən 80 milyonluq təklif

"Mançester Siti" "Volfsburq"un futbolçusu Kevin de Bruyne ni transfer etməkdə israrlıdır. Qol.Az-in "Bild" qəzeti istinadən verdiyi məlumatə görə, İngiltərə temsilçisi belçika futbolçu üçün yenidən Almaniya klubuna müraciət edib. "Mançester Siti" 24 yaşlı futbolçunun transferi üçün 80 milyon avrosundan keçməyə hazırlanır. Tərəflər arasında razılıq əldə olunarsa, de Bruyne yeni komandasında ilinə 14,5 milyon avro qazanacaq. Qeyd edək ki, ötən il "Çelsi"dən transfer edilən Bruyne "Volfsburq"da keçirdiyi 51 oyunda 13 qol vurub.

Bakıda şahmat turniri keçiriləcək

Beynəlxalq Şahmat Federasiyası (FIDE) və Azərbaycan Şahmat Federasiyası "Şahmat kompozisiyası" adlı xüsusi layihə çərçivəsində FIDE-nin şahmat kompozisiyası üzrə Olimpiya turniri keçirəcəklər. FIDE-nin şahmat kompozisiyası üzrə Olimpiya turniri 42-ci Dünya Şahmat Olimpiadasına həsr ediləcək. AZERTAC xəber verir ki, Dünya Şahmat Olimpiadası 2016-cı il sentyabrın 17-dən 30-dək Bakıda keçiriləcək və altı seksiyadan ibarət olacaq. Dünya Şahmat Olimpiadasının 2016-cı ilde harada keçirilməsi barədə qərar FIDE-nin İstanbulda keçirilən Kongresində qəbul edilib. Bakının rəqibləri Tallinn (Estoniya) və Albena (Bolqarıstan) idi. Yekunda FIDE-nin icraiyə Komitəsi 2016-cı ilde Dünya Şahmat Olimpiadasının Bakıda keçirilməsini lehinə səs verib.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov